

En oase for
læsetrætte
Campusliv 6

Klar med kontrakt
Aarhus Universitet har udpeget
sine mål for de næste fem år

3

Naturlige
forklaringer
Bøger 11

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

1
17.01.05

Kompe- tence- profil

Hvad kan akademikere? Uden tvivl en masse. Men nu skal deres kompetencer ikke længere være tavs viden.

Alle studieordninger skal fremover beskrive de kompetencer, som de studerende opnår på de enkelte moduler og i uddannelsen som helhed.

Beskrivelsen af kompetencerne er en fælleseuropæisk målsætning, og i Danmark er kravet fastlagt i universitetsloven.

CAMPUS har set nærmere på fakulteternes arbejde med de nye kompetencebeskrivelser og loddet holdningen til det nye initiativ.

Tema side 7-10

Lars Kruse/AU-foto

Budget 2005

Rektor Niels Chr. Sidenius

Bestyrelsen godkendte på sit møde den 11. januar et forslag til Udviklingskontrakt 2005-2009 (med enkelte re-daktionelle ændringer), ligesom den godkendte budget 2005. Begge er tunge sager, og derfor er det meget tilfredsstillende, at de nu er på plads på universitetet. Udviklingskontrakten omtales andetsteds, så jeg vil fokusere på budgettet.

Budgetmaterialet til bestyrelsen var anderledes end det materiale, konsistorium tidligere fik forelagt. Budgettet er nu omkostningsbaseret, det indeholder et afskrivningsbudget, og det rummer ordinære tilskud (fra finansloven) og eksterne tilskud i form af typisk ansøgte forskningsmidler.

Derved kommer budgettet op på små 2,4 mia. kr., hvor det for 2004 lå omkring 1,8 mia. kr. Budgettet opererer med et merforbrug på 20 mio. kr., og det kan rummes inden for det beløb, der føres videre fra 2004.

Det har ikke været omkostningsfrit at udarbejde et budget efter helt nye principper og med delvist nye redskaber.

Bestyrelsen fik også forelagt tal for de tre budgetoverslags-år (2006-2008). De tal bygger på et betydeligt skøn og kan ikke forventes at blive realiseret. Tallene for de kommende års tilskud er forhåbentlig for pessimistiske, for vi har en tendens til at skønne til den forsigtige side, når vi ser på de kommende års ordinære tilskud og de eksterne bevillingsmuligheder. Prognoseredskaberne er et af de områder, vi skal arbejde på at forbedre.

Det har ikke været omkostningsfrit at udarbejde et budget efter helt nye principper og med delvist nye redskaber. Her tænker jeg ikke så meget på de udgifter, der har været forbundet med at anskaffe og videreudvikle regnskabssystemet, Navision Stat. Langt vigtigere har været den organisatoriske og mentale kraftanstrengelse, der har været nødvendig for at tage dette store spring fremad i økonomistyringen på universitetet.

Manøvren har været meget omfattende og belastende, og Malle problemer med ændringerne er ikke fuldt overvundet. Det vil ske i de kommende måneder. I dag er det vigtigt at kunne glæde sig over, at det første store resultat er nået. Det har kun kunnet ske, fordi der overalt på universitetet har været forståelse for, at ændringen var nødvendig. Og fordi der overalt på universitetet er medarbejdere med både evne og vilje til at gå i lag med også store og nye opgaver.

En så stor opgave kan kun løftes, hvis alle dele af universitetet samarbejder herom. De administrativt ansvarlige skal spille sammen, og de skal have opbakning fra ledelsen for de enkelte enheder. Jeg er glad for at kunne takke alle involverede for deres store indsats, og jeg er glad for at kunne konstatere, at samarbejdet i organisationen kan klare store belastninger.

Godt nytår.

JUST A MINUTE

What Can Academics Do?

This question is currently being asked by all faculties at the University of Aarhus due to the new requirement that so-called qualification descriptions be included in the University's academic regulations. Unlike today, where academic regulations focus on curriculum, theory and methods, in future they must also describe what students are expected to be able to do after com-

pleting a course of studies and earning a degree.

Establishing qualification descriptions for all study programmes is a joint European goal from the Bologna Declaration. Its purpose is to create a European area for higher education by 2010, so students and graduates can move freely between educational institutions and national labour markets. In Denmark, the

University Act and the corresponding education executive order also stipulate that further and higher education institutions are required to establish qualification profiles. An enquiry by *CAMPUS* shows that students and teachers are positive about the new qualification descriptions, which will be completed in the spring. Pp. 7-10.

Public Health

The Faculty of Health Sciences has brought together all the departments, centres and study programmes related to public health under one institute: the Institute of Public Health. The idea of public

health as a particular field within the health sciences is relatively new. Whereas the renowned Harvard School of Public Health was founded in 1922, the University of Aarhus and the University of Copenhagen did

not offer education in public health until 1995. The plan is for this new institute to contribute to more interdisciplinary research in this field. P. 4.

Green amid Gray

Far from the windy, cold and rainy January weather but right next to the University Park are the Greenhouses of the Botanical Gardens. In the heart of these, in the tropical rainforest, the thermometer reads summer, the palm trees reach for the skies and the Gray Singing Finch chirps – and the only noises even remotely resembling a cell phone ringing are the outbursts from Norma the parrot. The Greenhouses are part of the Institute of Biology and are used for educational purposes, but anyone can enjoy the tranquillity among the plants and animals.

The Greenhouses are free of charge year-round and are open from 1 PM to 3 PM on weekdays and from 11 AM to 3 PM on weekends.

P. 6.
Botanical Gardens Greenhouses
Møllevæjen 10, Århus C

Jakob Mark/AU-foto

Spring Programme for Spouses

The International Spouses Group start their spring programme Wednesday February 2nd from 10 AM to 12 PM at the Faculty Club in Studenternes Hus. ISG opens the season with an introduction to this semester's calendar, which features the fairytale writer Hans Christian

Andersen in commemoration of his 200-year anniversary. In keeping with tradition, the programme also contains a varied selection of lectures and excursions. The calendar and more information is available at www.au.dk/en/tilknyt/isg.

Translated by Kasper Thaarup

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Næste nummer udkommer 31. januar.

Redaktion: Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Kommunikationschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.

Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: ADVICE Media & Marketing ApS, Kong Hans Gade 17, 9100 Aalborg.
T: 7020 7777; e-mail mio@advice.dk

Aarhus Universitet forbeholder sig ret til at vurdere og tilbagevise annoncer med religiøst og/eller politisk indhold.

Tryk: Avistryk Nord A/S ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studertermedhjælp

Bestyrelsen godkendte kontrakten

Svendeprøven med den nye udviklingskontrakt er bestået – nu venter den endelige godkendelse i Videnskabsministeriet.

UDVIKLINGSKONTRAKT

Bestyrelsen godkendte oplægget til udviklingskontrakten på bestyrelsesmødet den 11. januar. Dermed er der foreløbig sat punktum for det store

udredningsarbejde vedrørende visioner og indsatsområder inden for forskning, uddannelse, formidling og vidensudvikling, som har foregået i de akademiske råd og andre udvalg siden maj 2004. Det var da også en meget tilfreds bestyrelsesformand, der på vegne af bestyrelsen nu kan sende kontrakten videre til godkendelse i Videnskabsministeriet.

– Bestyrelsen tog godt imod udviklingskontrakten. Den bærer præg af, at der er udført et særdeles

grundigt stykke arbejde fra institutter, fakulteter og i ledelsen, og flere af bestyrelsesmedlemmerne udtrykte stor anerkendelse for arbejdet på mødet, siger bestyrelsesformand Jens Bigum.

Rektor Niels Chr. Sidenius er også godt tilfreds med forløbet, både på universitetet og i bestyrelsen.

– Gennemskrivningen og prioriteringen af indsatsområder har fungeret godt, og bestyrelsen har sat et væsentligt fingeraftryk på den færdige udviklingskontrakt gennem de

fire bestyrelsesmøder, hvor den har været til behandling.

Blåstempling

Selvom “svendeprøven” mellem bestyrelsen og resten af universitetet nu er vel overstået, mangler den endelige blåstempling i Videnskabsministeriet. Bestyrelsesformand Jens Bigum forventer ikke, at ministeriet har de store indvendinger til udviklingskontrakten.

– Vi er forberedte på en dialog med Videnskabsministeriet, men det

vil overraske mig meget, hvis de har store indvendinger. Jeg vil dog gerne understrege, at udviklingskontrakten er meget mere end en fire-femårig kontrakt mellem bestyrelsen og Videnskabsministeriet. Det er et strategisk værktøj til universitetets fremtidige drift, som vi kan holde hinanden fast på, siger han.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Fra nano-science til globalisering

Udviklingskontrakten satser på områder, hvor universitetet har ressourcer, kvalitet og volumen til at løfte en væsentlig forsknings- og uddannelsesindsats.

VISIONER

Aarhus Universitet skal fortsat være et femstrengt universitet, der tilbyder forskning og undervisning inden for Humaniora, Samfundsvidenskab, Sundhedsvidenskab, Naturvidenskab og Teologi, men frem til 2009 skal der sættes særligt fokus på forskningsindsatsen inden for områderne: globalisering, molekylær medicin, nano-science, religion som normsætter, teoretisk naturvidenskab og videnssamfundet. Der skal sættes på basal og anvendelsesinspireret forskning inden for universitetets faglige vifte samt på øget tværfaglighed. Samspillet med samfundet og den mere populære forskningsformidling skal også styrkes.

– Vi er meget tilfredse med, at man nu har udvalgt seks fokusområder, som man i særlig grad vil arbejde videre med, og at flere af disse områder går på tværs af fakulteter og institutter, siger bestyrelsesformand Jens Bigum.

Det lå klart fra starten, at denne kontrakt skulle indeholde langt færre fokusområder end den nuværende udviklingskontrakt, hvor stort set alle kerneområder er nævnt.

– De seks forskningsområder er valgt ud efter følgende kriterier: Det er områder, hvor vi har ressourcer, kvalitet og volumen til at løfte en væsentlig forskningsindsats. Samtidig er områderne indlejret i den eksisterende forskning på universitetet, og det er vigtigt, understreger rektor Niels Chr. Sidenius.

Fusion med HIH

Udviklingskontrakten indeholder mange interessante tiltag, herunder ønsket om at udbygge samarbejdet på institutionsniveau med forsknings- og uddannelsesinstitutioner, både regionalt og nationalt. Således skal det i 2005 afklares, om der er grundlag for en fusion med Handels- og Ingeniørhøjskolen (HIH) i Herning.

– Bestyrelsen skal de kommende år forholde sig til, hvordan universitetet skal udvikle sig horisontalt, herunder en evt. fusion med HIH,

samarbejdet med andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner og samspillet med offentlige og kulturelle institutioner – det lægger kontrakten jo fint op til, siger Jens Bigum.

Effektivitet i uddannelserne

På uddannelsesdelen har man valgt at sætte fokus på kvalitet, gennemførelse, tilpasning af uddannelserne til et fleksibelt arbejdsmarked, internationalisering samt efter- og videreuddannelse

Udviklingskontrakten lægger op til en stramning og effektivisering af både forskeruddannelsen, kandidatuddannelsen og bacheloruddannelsen. Således skal antallet af udnannede ph.d.er øges med 15 procent og gennemførelsen øges til mindst 75 procent. Derudover vil universitetet øge gennemførelsen af bacheloruddannelsen på 3+1 år med 10 procent og gennemførelsen af kandidatuddannelsen på 2+1 år med 10 procent.

– Vi vil gennemføre nogle aktiviteter, som har den effekt, at de forbedrer gennemførelsen, og at flere kommer igennem studierne på normeret tid. Det må naturligvis ikke ske på bekostning af kvaliteten i uddannelserne, og stigningstakten vil variere fra år til år – men vi skal være mere effektive, siger rektor.

Udviklingskontrakten lægger også op til helt nye interdisciplinære uddannelser, dvs. uddannelser i samarbejde med andre institutioner. Eksempelvis et fuldt klinisk medicinsk studium på Aalborg Sygehus (Aarhus Universitetshospital), en kandidatuddannelse i moderne arabisk eller erhvervskommunikation (Handelshøjskolen i Århus), og en kandidatuddannelse inden for journalistik (Danmarks Journalisthøjskole).

Den internationale profil i uddannelserne skal også styrkes. Således skal alle studieordninger vedrørende bachelor- eller kandidatuddannelser i 2005 integrere muligheden for at meritere et halvt års effektivt studium ved et udenlandsk universitet (op til 30 ECTS-point), ligesom de engelsksprogede undervisningstilbud på universitetet skal styrkes.

PLANLAGTE RUINER

Lars Kruse/AU-foto

Køkkenet i Stakladen blev ikke – som det måske umiddelbart kunne tyde på – ramt af orkanen, der raserede Danmark den 8. januar. Denne hærgen af køkkenet er fuldt kontrolleret og planlagt. Siden 3. januar har støvet stået tykt i luften, og lydbilledet er totalt udfyldt af hamrende trykluftbor. Ethvert tegn på, at der her er lavet mad i 40 år, er udslettet.

– Renovering af køkkenet er absolut nødvendig. Maskinerne er konstant i stykker. Det er lige før, reparatørerne burde betale husleje, siger køkkenchef

René Skødt fra Studenterhusfonden.

Det nyindrettede og nyudstyrede køkken forventes at være færdigt omkring 1. juni. Sult og tørst kan i hele perioden slukkes som hidtil i Studenternes Hus, da Kaffestue 1 er indrettet som midlertidigt udsalg med køkken. Størstedelen af maden leveres fra Nobelparkens kantine.

De første 14 dage af året var selve Stakladen mørkelagt på grund af arbejde med loftlyset, men den er igen til fri disposition fra mandag 17. januar. /scv

Benchmarking

Aarhus Universitet lægger op til en benchmarking med to nordiske universiteter vedrørende publicering, uddannelse og international udveksling af forskere og ph.d.er.

– Vi har skrevet nordiske universiteter, fordi det her er muligt at finde nogle universiteter, som ligner os meget, både hvad angår bredde og kvalitet. En anden klar fordel er, at vi undgår de sproglige barrierer, som rent administrativt godt kan volde en del problemer. Men det skal ikke afstå os fra benchmarking på udvalgte områder med universiteter uden for Norden, siger Niels Chr. Sidenius.

Se udviklingskontrakten på www.au.dk

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Ansættelse af rektor

Ansættelse af rektor ved Aarhus Universitet forventes at være på plads inden sommerferien 2005.

Den 20. januar skal der være nedsat en rådgivningsgruppe med en VIP fra hvert af de akademiske råd samt én TAP og én studerende. Gruppen får til opgave at rådgive bestyrelsen i forbindelse med valg af kandidater til samtale m.m.

Bestyrelsen er klar med et stillingsopslag, som formanden Jens Bigum vil præsentere for rådgivningsgruppen den 27. januar. Han forventer, at opslaget vil være i medierne medio februar, og at ansættelse af rektor kan finde sted engang i maj-juni.

Bestyrelsen på plads

Bestyrelsen tiltrådte den 11. januar den ny forretningsorden, som er udarbejdet inden for rammerne af den ny universitetslov. Forretningsordenen bygger på den tidligere forretningsorden for konsistorium, dog med betydelige forenklinger. Det er rektor, som udarbejder standardforretningsordener for de akademiske råd og studienævne.

Se også referat fra bestyrelsesmøder på www.au.dk/da/bestyrelse

UNI-NOTER

NYT CENTER TIL HJERNEFORSKERE

Kort før jul faldt de sidste afgørende brikker på plads for et nyt center ved Århus Universitetshospital, hvor den internationalt anerkendte hjerneforskning ved PET-centeret får mulighed for både at samarbejde med private virksomheder og behandle patienter.

Det har i lang tid været usikkert, om planerne om et Dansk Neuroforskningscenter kunne realiseres, men Århus Amt har nu fået lov at låne de 50 millioner, der var en forudsætning for at begynde byggeriet. Samlet vil det koste 115 millioner kr. at opføre de 5000 kvm., som Aarhus Universitet også er med til at finansiere.

Neuro-huset, som det allerede er døbt, opføres i tilknytning til det eksisterende PET-center og ventes klart i foråret 2007.

UDDANNELSER MØDES PÅ HAVNEFRONTEN

Arkitekter, ingeniører, kunstnere og kaospiloter finder måske sammen i et fælles hus inden for nogle år. Det kan blive resultatet af planerne om et uddannelseshus på den nordlige del af Århus Havn, som borgmester Louise Gade (V) og rådmand Poul B. Skou (K) lancerede kort efter nytår.

Arkitektskolen Aarhus og Ingeniørhøjskolen i Århus er sandsynlige beboere på de planlagte 60.000 etagemeter på Pier 2, hvor Århus Maskinmesterskole og Det Jyske Kunsthøgskole også har lagt billet ind. Og mener Kaospiloterne, de kan få et fagligt udbytte af nye naboer, er de også parate til at flytte fra Mejlgade.

FYNSK FUSION

Et nyt teknisk fakultet er på vej ved Syddansk Universitet, som er langt fremme med planer om at fusionere med Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum den 1. januar 2006. Fusionsprisen lyder på 100 millioner kr.

GRUPPEKSAMEN IKKE ALTID OK

Flere individuelle eksamener lyder det fra halvdelen af de 1017 studerende på Aalborg Universitet, som har medvirket i en rundspørge foretaget af avisen NORDJYSKE.

Ni ud af ti studerende er generelt tilfredse med arbejdsformen på universitetet, hvor det problembaserede gruppearbejde er i højsædet, men mange efterlyser en mulighed for individuelt at stå til regnskab ved eksamensbordet. Det gælder 54 procent på de samfundsvidenskabelige uddannelser og 45 procent blandt de humaniorastuderende.

FYSIK-AKADEMI I KØBENHAVN

Et kommende Niels Bohr Academy skal være ny ramme om Københavns Universitets satsning på forskning og forskeruddannelse inden for fysik, bio-, geo- og astrofysik samt astronomi. Akademiet skal rumme et videnskabeligt uddannelsesmiljø og være vært for gæsteforskere i verdensklasse. Inspirationen er hentet i den såkaldte "Santa Barbara-model", som i USA har været en succesrig ramme for tidsbegrænsede, tematiske forskningsforløb bygget op omkring et aktivt gæsteprogram. Planerne er blevet aktuelle, fordi det ser ud til, at Nordita – Nordisk Institut for Teoretisk Fysik – efter knap 50 år i København flytter til Stockholm. /hh

Århus opruster fortsat på ingeniørområdet

De første civilingeniører fra Århus er uddannet, yderligere 150 studerende er på vej, og det fremtidige mål for samarbejdet mellem Ingeniørhøjskolen i Århus og Aarhus Universitet er at kunne tilbyde et fuldt spektrum af civilingeniøruddannelser i Århus.

CIVILINGENIØRER

Arbejdsløshed er et ukendt fænomen for de første omkring 40 kandidater med titlen "civilingeniør" fra Center for Teknisk kandidatuddannelse i Århus (CTK-Aarhus), og det er en god målestok i forhold til at vurdere uddannelsernes succes, siger lederen af CTK-Aarhus, professor, dr.scient. Søren Keiding fra Aarhus Universitet.

– Størstedelen har fået job i erhvervslivet, og det indikerer, at uddannelserne har en faglig profil, der gør kandidaterne eftertragtede. Derudover har otte kandidater valgt at gå forskervejen, og enkelte har valgt at starte egen virksomhed. Det viser, at civilingeniøruddannelserne også har et sundt og højt fagligt niveau, siger Søren Keiding.

CTK-Aarhus er et samarbejde

mellem Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus, og indtil videre er fire civilingeniøruddannelser – teknisk it, biomedicinsk teknik, teknisk geologi og procesteknologi – blevet godkendt af Videnskabsministeriet.

Oplagt for universitetet

– De linjer var oplagte, fordi vi inden for de områder har stærke forskningsmiljøer på Aarhus Universitet. Det er desuden oplagt for universitetet at uddanne civilingeniører, da det er et effektivt middel til at styrke universitetets vidensformidling. Umiddelbart kan der være et stort spring fra grundforskningen til anvendelse af viden i erhvervslivet, men den overgang bliver gjort mere flydende via civilingeniøruddannelserne, siger centerlederen.

I øjeblikket er der i alt 150 stude-

rende på de fire civilingeniør-linjer; specielt tiltrækker teknisk it og biomedicinsk teknik mange studerende. For at kunne tage en af disse toårige overbygningsuddannelser skal man enten være diplomingeniør eller teknisk bachelor. Overbygningen henvender sig dels til nyuddannede og dels til erhvervsaktive, der søger videreuddannelse.

Fordobling af studerende

På baggrund af succesen håber CTK-Aarhus at kunne fordoble antallet af studerende inden for de næste par år og samtidig udvide antallet af linjer, de studerende kan vælge imellem.

– De næste uddannelser bliver inden for områderne nanoteknologi, biomekanik, molekylærbiologi og miljø. Her står vi også stærkt forskningsmæssigt på universitetet, og

regionens erhvervsliv efterspørger arbejdskraften. I det hele taget har det lokale erhvervsliv og byen i mange år presset på for at få universitetet til at uddanne civilingeniører, så det er godt, vi er kommet i gang, siger Søren Keiding.

Vil dække hele feltet

Hans ambition er, at Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus i fællesskab kan tilbyde alle former for civilingeniøruddannelser på et tidspunkt. På de områder, hvor universitetet ikke har forskningsaktivitet, for eksempel inden for maskinteknik, må Ingeniørhøjskolen i Århus foreløbig samarbejde med andre, eksempelvis Aarhus Maskinmesterskole og Aalborg Universitet.

– Det er ikke områder, vi dækker, og ingeniørhøjskolen skal sikre, at deres uddannelser er forankret i et forskningsmiljø. Det gode ved samarbejdet mellem Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus er, at begge parter har stort udbytte af det, og begge kan se de fantastiske perspektiver, der ligger i at kombinere teknisk-naturvidenskabelig forskning og ingeniøruddannelser med den attraktive uddannelsesby Århus, siger Søren Keiding.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Folkesundheden styrkes på AU

Lars Kruse/AU-foto

Mandag den 3. januar mødtes 120 medarbejdere fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet for at fejre, at de nu hører under samme institut – Institut for Folkesundhed.

Tidligere institutter, centre og uddannelser med tilknytning til folkesundhed er slået sammen til Institut for Folkesundhed.

NYT INSTITUT

Omkring 120 medarbejdere på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har fået ny arbejdsplads – i hvert fald rent titelmæssigt. Fra 1. januar 2005 er det nye institut – Institut for Folkesundhed – en realitet. Tidligere institutter er med virkning fra 1. januar 2005 blevet til afdelinger og har fået fælles ledelse med institutleder, lektor Søren K. Kjærgaard ved roret.

– Nogle områder hører oplagt under "folkesundhed", andre i mindre grad, men vi håber og satser på, at vi får en øget videnskabelig udveksling på tværs af alle afdelingerne. Den mulighed har vi ikke rigtig udnyttet før, siger institutleder Søren K. Kjærgaard, der selv kommer fra Afdeling fra Miljø- og Arbejdsmedicin.

Forventet synergi

Han forventer, at der derfor bliver betydelig forskningsmæssig synergi-effekt at hente:

– Hvert institut havde tidligere mellem tre og syv faste videnskabelige årsværk (medarbejdere, red.), men som samlet enhed kan vi løfte større opgaver. For eksempel har vi tanker om en fælles forskerskole og en egentlig kandidatuddannelse i folkesundhed. Sammenlægningen forventes også at styrke løsningen af de teknisk-administrative opgaver, som ikke bliver færre fremover.

Det nye Institut for Folkesundhed vil bl.a. holde fællesmøder for TAP-

personalet og det videnskabelige personale, så medarbejderne bliver bekendt med, hvad de arbejder med hver især, og hvad de kan bruge hinanden til. Det er allerede sket under forløbet, og de første projekter med forskningsmedarbejdere fra forskellige afdelinger er i gang.

"Folkesundhed" nyt i Danmark

Det er relativt nyt i Danmark at opfatte "folkesundhed" som et særskilt område inden for sundhedsvidenskaben. Den første egentlige folkesundhedsuddannelse, Master of Public Health, kom først i gang for 10 år siden med placering i hhv. København og Århus, mens Harvard School of Public Health har eksisteret siden 1922.

Efter denne seneste etablering af et storinstitut skulle Aarhus Univer-

sitet være færdig med at sammenlægge institutter for en periode, fremgår det af referatet fra bestyrelsens møde den 1. november.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

INSTITUT FOR FOLKESUNDHED

består af:

- Afd. for Almen Medicin
- Afd. for Biostatistik inkl. Enhed for Sundhedsinformatik
- Afd. for Epidemiologi inkl. Center for Epidemiologisk Grundforskning
- Afd. for Miljø-og Arbejdsmedicin inkl. Center for Arktisk Miljøforskning
- Afd. for Sundhedstjenesteforskning
- Afd. for Sygeplejevidenskab inkl. Master i Klinisk Sygepleje og cand.cur.
- Master of Public Health-uddannelsen
- Cand.scient.san.-uddannelsen.

Sander blåstempler studiejob

Det skader ikke at have et job ved siden af studierne. Men det kan betyde, at universiteterne mister penge.

Relevant studiearbejde er godt for de studerende, erkender videnskabsminister Helge Sander nu – stik imod sine tidligere advarsler om, at arbejde ved siden af studierne forlænger studietiden.

Et studiejob øger chancerne for senere at få et job, og det giver indsigt i, hvad studierne kan bruges til i erhvervslivet. Ministerens blåstempling af relevant studiearbejde kommer efter en stor undersøgelse om studerendes erhvervsarbejde, som ministeriet selv har sat i værk.

Undersøgelsen viser, at de fleste kommer gennem studierne på næsten samme tid studiejob eller ej og

uanset jobbet relevans. Den oplysning tager Videnskabsministeriet dog ikke med i den pressemeddelelse, der fulgte offentliggørelsen af undersøgelsen. Der er højst et par måneders forskel i studietiden, viser de gennemsnitstal, som ministeriet har fremlagt på baggrund af det materiale, Rambøll Management har indsamlet.

75 procent har studiejob

Relevant studiearbejde kan ifølge undersøgelsen være med til at hindre, at studerende dropper ud af studier. Men den viser også, at den type studiejobs på en række uddan-

nelser giver mange studerende fast arbejde. Den type frafald før kandidatgraden betyder, at universiteterne må vinke farvel til en del af de penge, ministeriet betaler for beståede eksamener – de såkaldte STÅ- penge.

Ikke mindre end tre ud af fire studerende har et studiejob. Blandt de medicinstuderende gælder det ni ud af ti på bacheloruddannelsen og næsten lige så mange på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Og de tjener gode penge. Allerede på bacheloruddannelsen giver studiejobs betydeligt større indtægt end SU og andre penge fra det offentlige.

De jurastuderende er helt i top med en årlig gennemsnitsløn på 87.059 kr. Stud.psych.erne følger efter med en gennemsnitsløn på knap 75.000 kr.

Kompetencer giver kontanter

Ud over den kontante her og nu-gevinst ved et studiejob, dokumenterer undersøgelsen også, at det giver ekstra i lønpenen på det første job efter uddannelsen. For nogle grupper kan et studierelevant job betyde 50.000 kr. mere i årsløn i forhold til fagfæller, der havde andre eller ingen studiejob.

Selvom et studiejob giver både kontanter og kompetencer, advarer

ministeren mod at arbejde for meget ved siden af studierne. På linje med en række studieledere anbefaler han en ugentlig dosis på 10 timer.

Næsten samtidig med offentliggørelsen af undersøgelsen lovede borgmester Louise Gade på et byrådsmøde, at sætte et massivt opsøgende arbejde i gang for at skaffe flere studierelevante job i Århus.

Mere om undersøgelsen af studerendes erhvervsarbejde på: www.vtu.dk

Helge Hollesen / campus@au.dk

Derfor bliver edderkopper ikke fede

Ny forskning fra Aarhus Universitet og Oxford Universitet viser, at edderkopper og andre små rovdyr er meget omhyggelige med, hvilke dyr de jager og spiser.

Det har vakt opsigt i forskerkredse, hvor dygtige insekt-rovdyrene er til at balancere mellem, hvor meget fedt og protein de har behov for at spise.

Forskerne i Århus og Oxford lod først nogle af rovdyrene spise byttedyr med meget protein, mens andre fik byttedyr med meget fedt. Bagefter undersøgte de rovdyrenes spiseadfærd. Resultaterne var overraskende: Forskerne fandt således tre forskellige metoder, som rovdyrene bruger til at genoprette balancen mellem protein og fedt i kroppen.

Vælger med omhu

Nogle rovdyr vælger mellem byttedyr med forskelligt indhold af fedt og protein. Andre rovdyr har mindre mulighed for at vælge byttedyr. De spiser i stedet større eller mindre dele af de byttedyr, som de kan fange. Den mest avancerede metode fandt forskerne hos en netspindende edderkop. Den gylper fordøjelsesenzymer ud på sit bytte for derefter at udsuge netop de mængder protein, som den mangler.

– Det er en stor fordel for rovdyrene, at de har udviklet disse metoder, fordi der er stor variation i deres byttedyrs næringsindhold, siger ph.d. David Mayntz fra Biologisk In-

Den netspindende edderkop *Stegodyphus lineatus* suger kun den mængde protein ud af byttedyrene, den har brug for.

Mor Salomon

stitut, Aarhus Universitet.

– For eksempel kan proteinindholdet i en enkelt flue-art variere mellem 14 og 22 procent – det sidste svarer til indholdet i magert oksekød. Fedtindholdet kan svinge fra næsten ingenting til mere end 40 procent. Der findes også myrer med et sukkerindhold, der mest minder om det, vi finder i slik, siger David Mayntz.

At gå sukkerkold

Efter de opsigtsvækkende forskningsresultater retter forskerne nu opmærksomheden mod større kødædere som kattedyr og mink, og deres evne til at balancere de næringsstoffer, de spiser.

– Den regulering, som forskningen har løftet sløret for, er jo heller ikke helt fremmed for os mennesker. Vi kender alle til lysten til søde sager, når man går sukkerkold på løbeturen, eller hvis man er på slanketur. På samme måde kan insekt-rovdyrene også få mere "lyst" til fede byttedyr, når de mangler energi, siger David Mayntz.

Forskningsresultaterne er netop offentliggjort i det ansete internationale tidsskrift *Science*.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Væksthus i forfald

Aarhus Universitet skal måske ud at rejse penge til nyt tropehus

Årtiers tærende fugt kan betyde, at Aarhus Universitet skal ud og finde penge til et nyt tropehus i Botanisk Have. De bærende konstruktioner i det store palmehus er i dag så medtagne af rust, at det er tvivlsomt, om det betale sig at renovere den del af de fem væksthuse, som universitetets arkitekt C.F. Møller har tegnet. Svaret afhænger bl.a. af de undersøgelser, som teknikere for tiden foretager.

– De bærende konstruktioner er "ræverøde" på grund af det høje fugttryk, fortæller Ivan Nielsen, der er lektor på Biologisk Institut og le-

der af Væksthusene, hvor de biologistuderende er hyppige gæster.

– Men planerne om nyt væksthuse er slet ikke så langt fremme, som det er fremgået af den lokale dagspresse, understreger Ivan Nielsen, der har været med til at udarbejde en vision for Botanisk Have og Væksthusene til brug for Park- og Naturforvaltningen i Århus Kommune. Her er et nyt palmehus et af elementerne, som bl.a. omfatter nye intime haverum med pavilloner, et museum for planteprodukter samt et forslag om at prioritere bjergplanter i Botanisk Haves samlinger.

Når Væksthusene har fået større opmærksomhed end de øvrige elementer, skyldes det ifølge Ivan Nielsen et ønske fra kommunen om først at tage fat på den del af udvalgets vision.

– Det kræver dog, at vi finder penge til at udarbejde et prospekt, der kan vække interesse hos eventuelle sponsorer, siger Ivan Nielsen.

I løbet af nogle måneder vil rådmænd Poul B. Skou fremlægge et forslag til Botanisk Haves fremtid for byrådet. *Se også side 6.*

Helge Hollesen / campus@au.dk

Utraditionelt konsortium

Tre Århus-institutioner skal nu være med til at give it-området i Hovedstadsregionen en saltvandsindsprøjtning, som ifølge videnskabsminister Helge Sander er længe ventet og tiltrængt.

Alexandra Instituttet, Innovation Lab Katrinebjerg og Forskerpark Århus indgår sammen med Symbion Science Park i et utraditionelt konsortium, som skal drive et it-væksthuse placeret på toppen af IT-Universitetet i Ørestaden. Væksthuset opbygges efter den model, Alexandra Instituttet har udviklet i IT-byen på Katrinebjerg med bl.a. projekthoteller, nystarte-

de virksomheder og fællesprojekter mellem forskere og private virksomheder.

Det er første gang, vest- og østdanske aktører går sammen for at styrke samarbejdet mellem offentlige og private virksomheder inden for it. Videnskabsministeriet støtter konsortiet med 20 millioner kr., og fra Hovedstadens Udviklingsråd kommer fem millioner kr.

En af begrundelserne for it-væksthuset er, at hovedstadsområdet mangler tæt samarbejde, en fælles strategi og en struktureret dialog mellem de forskellige aktører på it-området. /hh

Grønt skulle være så godt for øjnene

Langt væk fra et gråt og koldt januarvejr, men lige ved siden af Universitetsparken, ligger Væksthusene i Botanisk Have. Her er grønt året rundt, og læsetrætte studenterøjne kan stresse af og måske endda vænne sig til mødet med eksamensbordet på en rar måde.

LÆSEPAUSE

De færrestes hjerner kan læse til eksamen i døgn drift. Pauser må der til. Og er man ikke til (mere) fitness, (endnu) en tur på kaffebaren eller (nok) et hvil på sofaen, kunne alternativet være et besøg i Væksthusene i Botanisk Have. I hjertet af husene – den tropiske regnskov – står termometret på sommer, palmerne skyder i vejret, og de vestafrikanske ædelsangere pipper – og den eneste lyd, der bare minder om en mobiltelefon, er udbruddene fra papegøjen Norma.

De fem væksthuse i Botanisk Have hører under Biologisk Institut, og de mere end 3000 plantearter bruges i undervisningen. Men de er ikke kun til glæde for biologistuderende og øvrige plantefeinschmeckere – alle er velkomne.

Civilisation på hold

Et testbesøg en tilfældig januardag giver fornemmelsen af et sted, hvor civilisationen er sat på hold, og hvor fremmedartet flora og lidt fauna fra tropiske og subtropiske klimaer fintrives dør om dør. Helt fremmed for de fleste er dog langt fra alle planterne. Gnider man nænsomt på bladene på de læbeblomstrede planter i hus 3's subtropiske sommerregnsklima, arbejder duften af basilikum og citrus sig ind i fingrene. Og inde i hus 5's tropiske regnskovsklima bærer palmerne bananer, og den røde kakaofrugt er ved at være moden. I det hus kan man også spotte en 20 kilo tung piratfisk i vandbassinet under de store Victoria-åkander. Lige denne piratfisk kan man sagtens stikke hånden ned til – den er af en bestemt art, der holder sig til vegetarkost.

Jakob Mark/AU-foto

Man kan sagtens lade overtøjet blive udenfor, mens man selv nyder varmen indenfor blandt de evigt grønne planter i Væksthusene.

Fri adgang

Rundt i husene står der bænke. Nogle gange skal man kigge godt efter for at finde dem, da de her og der står under nogle storbladede planter, så følelsen af at være helt alene er nem at opnå. Eller man kan sidde og følge gartnerens stille puslen i husene, hvor der lige i øjeblikket er gang i forårsklargøringen med nyt jord til bedene, omrokering af nogle planter og ompotning af andre. Det er i øvrigt ikke en forudsætning at være eksa-

mensstresset studerende for at kunne nyde roen blandt planter og dyr i husene. Der er fri adgang året rundt til Væksthusene, hvor der er åbent hverdage mellem klokken 13 og 15 og fra klokken 11 til 15 i weekenden.

Væksthuset Botanisk Have, Mollevejen 10

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Fredagsbar støtter ofre for flodbølgen

VELGØRENHED

Biologisk Fredagsbar har besluttet at give 5000 kroner – mindst – til ofre efter flodbølgen i Sydøstasien. For hver øl, der sælges i baren i januar, går fem kroner til nødhjælp. Skulle der blive langet mindre end 1000 øl over disken, så de 5000 kroner ikke kommer i kassen ad den vej, har folkene bag Biologisk Fredagsbar bestemt, at baren selv kommer med restbeløbet.

– Man kan trække nødhjælpsbidrag mellem 500 og 5000 kroner fra i skat, så vi besluttede at give 5000 kroner, uanset hvor mange øl vi sælger. Så det beløb, som selve baren eventuelt skal give, kan trækkes fra, forklarer kasserer i Biologisk Fredagsbar Hans Thomsen, der sammen med andre biologistuderende med tilknytning til fredagsbaren har taget initiativet til indsamlingen.

– Vi sad nogle stykker mellem jul og nytår og fik en øl sammen, og så faldt snakken på katastrofen og på, at vi burde gøre noget, siger Hans Thomsen.

Som sagt, så gjort. Den første fredagsbar den 7. januar gav 600 kroner i nødhjælpspuljen, og det er lige i underkanten, hvis de 5000 kroner skal nås på fire fredagsbarer, men Hans Thomsen er optimistisk.

– Jeg tror, vi får pengene hjem, for der kommer mange i fredagsbar den sidste fredag i januar, når eksamen er overstået. Og bliver der solgt mere end 1000 øl, så der kommer mere end 5000 kroner ind, er det jo kun fint. /scv

Anders Correll

Det er januar, og fælden klapper. Klokken er ikke ni, eksamen er stadig fremtid, om end den allernærmeste fremtid, så samtale er endnu accepteret. Ikke mindst, da de, der taler sammen her på billedet, også er dem, man ellers skulle tage hensyn til ved at tie stille.

Jens gider, GAD gjorde ikke

Stakbogladden er ikke længere en del af GAD-kæden.

EJERSKIFTE

Som en meget specialiseret boghandel passer Stakbogladden ikke ind i bogkæden GAD's koncept, der henvender sig til det brede publikum, og derfor har GAD valgt at skille sig af med forretningen pr. 1. januar. På nuværende tidspunkt vil Stakbogladdens kunder kunne notere sig, at ejerskiftet endnu ikke har betydet de store ændringer i butikken, men med de nye helt frie tøjler vil boghandlen med tiden tilpasse service og sortiment til universitetskundernes behov.

– Her kommer ingen Diddl eller hokus pokus på hylderne. Det egner forretnin-gen her sig overhovedet ikke til, for det

er meget begrænset, hvad der går forbi udenfor af folk, som lige kommer ind og kigger. Vi skal fortsat være en specialboghandel for folk på universitetet og den lange række erhvervskunder, vi har, siger Jens Viltoft, der har været butiksleder, siden GAD rykkede ind i 1991, efter Akademisk Boghandel måtte lukke. Nu er han direktør for Stakbogladden A/S, som han har sammen med bl.a. advokat Claus Søgaard Christensen.

Han rømmer sig lidt, da han skal sige sin titel.

– Jeg er bare Jens Viltoft. "Direktør" passer ikke til mit image, siger han.

Fra en af medarbejderne lyder det prompte – kækt og kammeratligt – at

selvfølgelig skal han kaldes direktør. Han må stå ved, hvad han er!

Tonen i Stakbogladden er lige så uændret som sortimentet efter ejerskiftet, og medarbejderne er de samme – de hører nærmest med til inventaret, tilføjer Jens Viltoft.

Stakbogladden vil fortsat have en specialafdeling for slavisk litteratur, og den naturvidenskabelige specialboghandel i bygning 530 (Institut for Matematiske Fag) har Jens Viltoft også overtaget efter GAD.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

KOMPETENCER

Hvorfor al den snak om kompetencer?

Uddannelserne i de europæiske lande skal kunne sammenlignes, og "kompetence" er det begreb, som skal gøre det muligt. Kompetenceprofiler skal også lette akademikeres adgang til erhvervslivet.

BOLOGNA-SAMARBEJDET

De videregående uddannelser i Europa skal være lette at gennemskue. Arbejdsgivere fra Sverige til Sicilien skal med et enkelt øjekast kunne regne ud, hvad en økonomistuderende, der har været igennem Williams' transaktionsanalyse, faktisk kan. Sådan er det ikke i dag, og det er baggrunden for, at alle lande i EU nu arbejder på at beskrive de videregående uddannelser i kompetence-termer.

Fællesbegreb

Gennemsigtighed og gennemskuelighed har været et grundlæggende tema i Bologna-processen siden 1999. Bologna-deklarationens formål er at skabe et europæisk område for videregående uddannelse inden 2010, så studerende og færdiguddannede frit kan bevæge sig mellem uddannelsesinstitutionerne og de nationale arbejdsmarkeder. Hvis det skal lykkes, skal de enkelte uddannelseselementer og de færdige uddannelser være anerkendt inden for hele området, og derfor er der udarbejdet en såkaldt kvalifikationsnøgle ("Qualifications Framework"), som

Alice Hansen

landene kan tage afsæt i.

– Universiteterne er gået i gang med at lave deres egne kompetencebeskrivelser for at undgå, at politikerne skal gennemføre en total harmonisering af fagene. Man vil bevare forskellighederne, men det er nødvendigt med et fælles sprog for læring, og derfor er kompetencebegrebet kommet op som fællesbegreb, siger Torben K. Jensen, leder af

Center for læring og udvikling på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

Akademikere i nye job

I Danmark er kravet om kompetenceprofiler fastlagt i universitetsloven og den tilhørende uddannelsesbekendtgørelse. I bemærkningerne til universitetsloven står der bl.a., at "den faglige relevans, sammenhæng

og progression skal sikres, og uddannelserne skal have klarere kompetenceprofiler, der retter sig mod forskellige job inden for såvel den private som den offentlige sektor."

– Tankegangen fra Videnskabsministeriets side er, at det skal være lettere at gennemskue, hvad de studerende kan, når de har taget et bestemt fag og en bestemt uddannelse. Hvis de universitetsuddannede skal

ud i nye job og gerne inden for traditionelle områder, skal de også kunne beskrive, hvad de kan efter at have gået på universitetet, siger vicedirektør i Videnskabsministeriet René Bugge Bertram.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Store muligheder i kompetencebeskrivelser

Kompetencebeskrivelser kan blive en stor gevinst for uddannelserne, men man skal tænke sig godt om, siger Torben K. Jensen, der er leder af Center for læring og udvikling på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

DEN STORE VENDING

Når man er studerende på en videregående uddannelse, er det meget almindeligt at tale om, hvad man har læst. For det er jo den viden, der ligger i bøger og artikler, det hele handler om. Eller hvad? Hvor tit hører man egentlig studerende tale om, hvad de kan, eller for den sags

skyld undervisere, der snakker om, hvad de studerende skal kunne efter at have fulgt et seminar?

– Den store vending i forbindelse med de kompetencebeskrivelser, som nu skal skrives ind i studieordningerne, er, at vi nu skal til at beskrive, hvad de studerende kan eller skal kunne, frem for blot, hvad de har læst, siger Torben K. Jensen, leder af Center for læring og udvikling på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet.

Mange gevinster

Han ser nogle oplagte fordele ved at tage afsæt i de studerendes kunnen.

– Hvis det lykkes at lave nogle fornuftige kompetencebeskrivelser, vil det lette kommunikationen mellem universitetet og omgivelserne. Universiteterne har nok ikke været alt for gode til at fortælle, hvad uni-

versitetsuddannede kan, efter at de er blevet trænet i at producere viden i et videnskabeligt miljø. Det er for dumt, for man kunne spare en del kritik af uddannelserne fra det omgivende samfund – der jo har udviklet sig til et videnssamfund – hvis man tydeligt beskrev, hvilke kompetencer der opstår via den her træning, siger Torben K. Jensen.

Han mener også, det vil være en kæmpe gevinst for studierne, hvis det tydeligt bliver formuleret, hvad man forventes at kunne, når man har læst det og det.

– Hvis målsætningen for, hvad man skal kunne efter et bestemt uddannelsesforløb, bliver tydeligere, vil det smitte af på de enkelte fag. For så må man også kunne beskrive, hvor det er, man lærer det og det undervejs. Altså, hvor er det, man regner med, at de studerende træner

f.eks. den kommunikative kompetence? I dag ved de studerende altid, hvad de skal læse, men sjældent, hvad de kan regne med at lære, og det smitter af på deres motivation, mener Torben K. Jensen.

En sidegevinst er, at det bliver lettere at vælge den rigtige undervisnings- og eksamensform.

– Vi må jo spørge os selv, hvilke undervisnings- og eksamensformer der træner det, vi ønsker de studerende skal kunne, og det kan blive en løftestang for kvaliteten i undervisningen, fordi vi må tænke mål, vurderingskriterier, eksamens- og undervisningsformer sammen.

En faldgrube

Til gengæld kan hele arbejdet med kompetencebeskrivelser gå galt, hvis man ikke tænker sig godt om, siger pædagogiklektoren.

– Der er en alvorlig fare for, at det bliver for abstrakt. De fleste vil jo sige, at man får en evne til analysere på et universitetsstudium. Men det gør man også i folkeskolens fjerdeklasse, så det er for abstrakt. Hvis nogen så skulle få den ide, at så må vi hellere til at undervise i analytisk evne, så mister man hele pointen, for den kommer kun ved at fordybe sig i noget andet stof. Det er meget vigtigt, vi ikke forveksler hovedprodukt og biprodukt, for så får vi heller ikke biproduktet, siger Torben K. Jensen.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

KOMPETENCER

Faste rammer

Kompetencebeskrivelserne skal bruges som værktøj til at udvikle uddannelserne, siger prodekan på Humaniora. Studienævnene har fået en grundig vejledning i, hvordan de skal udarbejdes. For detaljeret, siger studerende i studienævn.

HUMANIORA

På Det Humanistiske Fakultet har man valgt, at fremgangsmåden for kompetencebeskrivelserne skal baseres på en udførlig vejledning fra dekanatet. En arbejdsgruppe har med udgangspunkt i en kvalifikationsnøgle fra den europæiske Bologna-rapport forsøgt at give studienævnene den bedst mulige start på arbejdet.

– Der manglede en teoretisk funderet beskrivelse af begreberne i kvalifikationsnøglen, så det har arbejdsgruppen lavet. Samtidig har vi lavet terminologilister og eksempler på mulige måder at stille beskrivelserne op på. Vi vil ikke risikere, at der kommer for mange forskellige bud på kompetencebeskrivelser. Derfor har arbejdsgruppen forsøgt at dække emnet bredt, så ingen kan være i tvivl om, hvordan opgaven skal løses, siger prodekan for undervisning Arne Kjær.

Arne Kjær, prodekan:

Faglighed, læring, personlighed og valg i uddannelsesforløbet skal kombineres til en unik profil, som kan bruges i jobsøgningen.

Studenternæstformand for studienævnet på Institut for Historie og Områdestudier, Ida Marie Høyer, kalder vejledningen for uoverskuelig.

– Der er alt for mange detaljer, især i eksemplerne. Hvis man skal leve op til den form for detaljegråd, kommer det til at lyde tomt. Derfor har kortfattet været kodeordet for os.

Sociale kompetencer

I det omfattende materiale lægges der op til en todeling af arbejdet: Kvalifikation skal beskrive det faglige indhold og kompetencer den måde, kvalifikationerne tillæres og kombineres. Derudover skal sociale kompetencer også med i studieordningen. De udvikles ifølge prodekanen blandt andet gennem gruppe- og projektarbejde, formidlingsaktiviteter og studiemiljø.

– Ved gruppearbejde og individuelle studier er der forskelle på arbejdsmetoder og derfor også de opnåede kompetencer. Alt dette kan beskrives i studieordningerne og indgår som sociale kompetencer, siger Arne Kjær.

– Begreberne er bare svære at arbejde med for os i studienævnet, siger Ida Marie Høyer og uddyber:

– Vi har langt hen ad vejen måtte tolke os frem til en forståelse. Men vi har formået at skabe rammerne for en rigtig god studieordning, og det må siges at være positivt.

Udviklingsværktøj

Holdningen på Humaniora er, at uddannelserne skal tilrettelægges med den endelige kompetenceprofil for øje.

– Hvis et element ikke bibringer den studerende de kompetencer, uddannelsen som helhed lægger op til, skal det overvejes, om det overhovedet skal medtages, siger Arne Kjær.

Denne prioritering skal ske for at fokusere uddannelserne og gøre dem mere gennemskuelige. Holdningen på Humaniora er i øvrigt den, at de studerende i høj grad selv afgør deres endelige profil. Selv om den består af enkeltelementer fra uddannelsen, så behøver der ifølge Arne Kjær ikke at være fuldstændig overensstemmelse mellem de to.

– En ting er jo, hvad studienævnene kan beskrive i studieordningen, en anden er, hvad den studerende vurderer, han eller hun har fået af kompetencer gennem uddannelsesforløbet. Her skal faglighed, læring, personlighed og valg i uddannelsesforløbet kombineres til en unik profil, som så kan bruges i jobsøgningen.

Der er endnu ikke indløbet færdige studieordninger til fakultetets godkendelse, men Arne Kjær er fortrøstningsfuld.

– Vi har fået positiv feedback på arbejdsgruppens vejledning. Men det er en kulturforandring for både studienævn, undervisere og studerende, og som sådan skal den have tid til at falde på plads.

Studieordningerne skal gælde for nye studerende fra 1. september i år.

Kasper Thaarup

Eksamensformen skal

Studieordningens kompetenceprofiler vil gøre de studerende mere bevidste. Samtidig vil det føre til en nødvendig nuancering af eksamensformen.

SAMFUNDSVIDENSKAB

Hvad er det egentlig, man kan, når man har været igennem politologiens kongerække, statistisk metode, nationaløkonomi og forvaltningsret? Det er ikke så åbentlyst endda, mener Søren Uhre, der læser statskundskab på femte år og er næstformand i studienævnet på instituttet.

– Det er først her på slutningen af studiet, at jeg er begyndt at blive bevidst om, hvorfor jeg er her, og hvad jeg kan. Jeg er begyndt at tænke på, hvor mine styrker og svagheder ligger – både i forhold til studiet og det, jeg laver uden for studiet – så jeg kan træne mine svagheder, fortæller han.

At dens slags overvejelser ikke er faldet ham naturligt før, ser han som et godt argument for at indføre kompetencebeskrivelser i studieordningen.

– Beskrivelserne af, hvad man skal kunne, kan blive et godt styringsinstrument for de studerende fra begyndelsen af studiet. I dag er der nogle, som overvejer, hvordan de lettest kan slippe uden om at holde oplæg, hvis de ikke er gode til det, og det er jo en helt forkert tankegang, siger Søren Uhre.

Nye eksamensformer

På Statskundskab er der nedsat et udvalg under studienævnet, der skal komme med forslag til kompetencebeskrivelserne i studieordningen. Søren Uhre er en af de to studenter-

Større valgfrihed

Medicinstuderende skal have bedre muligheder for at tone deres uddannelse i forskellige retninger. Det er nødvendigt med mere kommunikation, etik og psykologi i uddannelsen, mener en studerende, der er med til at udarbejde kompetencebeskrivelserne på fakultetet.

SUNDHEDSVIDENSKAB

I dag findes der ikke et eneste valgfrit modul på lægeuddannelsen. Alle skal igennem samme bøger, pensum og fag, fordi Sundhedsstyrelsen kræver fuld kontrol med, hvad en nyuddannet læge kan, eller rettere, hvilke

fag vedkommende har været igennem.

Men det ændrer sig måske snart. Arbejdet med kompetencebeskrivelserne på fakultetet lægger i hvert fald op til, at der skal være større valgfrihed på overbygningen.

– Vi vil gerne lave helt op til 10 valgfrie moduler på overbygningen, så de studerende kan tone deres uddannelse i den retning, de ønsker, siger studieleder Bjarne Møller-Madsen.

– Der er nogle meget skrappe krav til uddannelsen i dag, fordi Sundhedsstyrelsen kræver, at en nyuddannet cand.med. kan varetage underordnede lægestillinger. Men det er ikke det samme som at sige, at der ikke kan pilles ved det fremover. Vi vil i hvert fald gerne være eksponent for større valgfrihed, og personligt tror jeg, at øget valgfrihed og

synliggørelse af kompetencerne bliver et konkurrenceparameter mellem de lægefaglige uddannelser i København, Århus og Odense, siger studielederen og peger på polarmedicin og sundhedsøkonomi og -ledelse som oplagte valgfrie kurser.

Vigtige kompetencer

De ord er sød musik i ørerne på Maja Sidelmann Basnov, der læser medicin på femte år. Som repræsentant i studienævnet og akademisk råd er hun med til at diskutere kompetencebeskrivelserne, der skal indgå i studieordningen.

– De studerende synes, det er en utrolig god ide med mere valgfrihed i uddannelsen. Det har vi kæmpet for længe, uden at der er sket noget, og derfor glæder det mig, at der nu lægges op til, at man kan målrette sin kandidatuddannelse mod det

emiker

afspejle kompetencerne

re bevidste om, hvorfor de er på universitetet.
ormerne, mener stud.scient.pol. Søren Uhre.

repræsentanter i udvalget.

– Vi vil inddrage alle de relevante aktører i arbejdet, og bl.a. er der aftalt møde med folk fra erhvervslivet, fortæller han.

Han håber, diskussionen vil føre til et større fokus på de arbejdssituationer, cand.scient.pol.er ender i.

– Samfundet skal jo kunne bruge kandidaterne, og jeg synes f.eks., det er oplagt at kigge nærmere på eksamensformerne på kandidatdelen. I dag har vi en kraftig overvægt af frie hjemmeopgaver, og det er ikke hensigtsmæssigt, hvis eksamensformerne skal afspejle de kompetencer, de studerende skal have. På instituttet har der været kørt et forsøg med et overbygningsseminar, hvor eksamen skulle foregå med PowerPoint. Det er jo noget, de fleste vil blive udsat

for i deres arbejde, så den slags burde der efter min mening være mere af, siger Søren Uhre, der i det hele taget ser arbejdet med kompetenceprofilerne som en lejlighed til at få rystet op i en undervisningspædagogisk diskussion.

Auditerbare beskrivelser

Alle institutter på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er i færd med at indarbejde kompetencebeskrivelserne i studieordningerne. I modsætning til Det Humanistiske Fakultet har dekanatet ikke udarbejdet en skriftlig vejledning til institutterne, men dekan Tom Latrup-

Pedersen forventer en ensartet procedure for beskrivelsen af kompetencerne på de fire institutter, så der er harmoni på tværs.

– Jeg forventer også, vi når frem til reelle beskrivelser, som er auditerbare (kan evalueres og revideres, red.). Det skal være sådan, at de kompetencer, vi beskriver, klart afspejles i uddannelserne. Som en revisor, der kan gå til bage i regnskab, skal vi også kunne gå tilbage og se, hvor det lige var, man skulle have lært det og det, siger Tom Latrup-Pedersen.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

mmuni ation

ene eller det andet, siger hun.

– Det er ikke sikkert, jeg har hele mit bagland med i synspunktet, men jeg mener, det er nødvendigt med mere kommunikation, etik og psykologi i lægeuddannelsen. Det er meget vigtige kompetencer, når vi

skal ud og fungere som læger, men desværre er det underprioriteret, siger Maja Sidelmann Basnov.

Hun mener ikke, at læger blot skal være højtuddannede håndværkere, der lapper syge mennesker sammen.

– Det er vigtigt, at vi kan meget andet. Vi skal være akademikere, der er i stand til at tage stilling til meget vanskelige problemer, hvor man ikke kan slå facit op i lærebøgerne. For eksempel er det et meget komplekst spørgsmål, om folk er syge eller ej. Det er ofte mere end et ja/nej-spørgsmål.

For meget anatomi

Maja Sidelmann Basnov mener ikke, der kan presses flere elementer ind i studieordningen. De 12 semestre, det varer, til man står med sit kandidatbevis i hånden, er i forvejen meget hektiske.

– Til gengæld kunne man skære lidt ned på nogle af de gamle traditionelle fag som anatomi, hvor vi i sammenligning med lægeuddannelsen i andre lande bruger meget tid og mange kræfter. Vi studerende mener også, man kunne ændre lidt på læringsformerne og gå mere væk fra forelæsningsformen. Det ville give bedre tid til at forstå tingene og fordybe sig frem for blot at lære udenad.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Kompetencer i prosaform

Naturvidenskabsstuderende skal have generelle kompetencer inden for kommunikation, it og matematik. En studieleder vurderer, at behovet for yderligere kompetencebeskrivelser på fakultetet ikke er særlig stort.

NATURVIDENSKAB

Naturvidenskab har fået en god start på udarbejdelsen af kompetencebeskrivelser. Uddannelserne har i årevis haft målbeskrivelser for alle forløb på kursusniveau, og de kan ifølge studieleder for Studienævn A på Naturvidenskab Sven Skyum tilpasses, så de får form af kompetencebeskrivelser.

– Kurserne i studieordningen starter typisk med en målbeskrivelse, og det letter arbejdet en del, at vores uddannelser allerede er beskrevet så grundigt. Derudover skal vi selvfølgelig have skrevet nogle kompetencer ind, som er generelle for hele uddannelsen, for eksempel matematik og it, siger Sven Skyum.

Formidling

De seneste års fokusering på formidling som en vigtig del af universiteternes virke har betydet, at de naturvidenskabelige fag også må tænke i de baner.

– Fagene har før i tiden været meget videnbaserede, og kommunikationsaspektet er en forholdsvis ny ting for os, siger studerende Sune Mørch Knudsen, der er næstformand i Studienævn A.

– Vi er begyndt at lave en del samarbejdsprojekter på tværs som en del af uddannelsen, og her synes jeg, kompetencebeskrivelserne vil være til stor gavn, siger han.

Uddannelserne indeholder andre generelle kompetencer, men da fagene kun lige er begyndt at komme med deres egne indspark til processen, er det ifølge Sven Skyum endnu svært at sige, hvad de er.

– Den største opgave er nok at beskrive disse ting i prosaform. Der har altid været elementer, der har ligget implicit i uddannelsen, men med den nye uddannelsesbekendtgørelse er vi blevet pålagt at formulere dem. Det kommer ikke til at betyde ændringer, kun en ny udmøntning af noget eksisterende.

Et puslespil

De naturvidenskabelige fag er som nævnt blevet bedt om at spille ind med måder at lave beskrivelserne

på. I studieleder Sven Skyums tilfælde drejer det sig om 10-15 institutter og centre. Opgaven er så at skabe et uniformt billede af Naturvidenskab som et samlet fagområde på kompetenceniveau.

– Vi forsøger at lave alle fakultetets beskrivelser så ens som muligt.

“ Svend Skyum, studieleder:

Vi gør mere ud af at beskrive de enkelte kursers faglige indhold, så den endelige kompetenceprofil bliver bygget op som en samling af elementer.

Min opgave er at få de gode kompetencebeskrivelser til at smitte af på de andre.

Sven Skyum lægger dog vægt på, at kompetencebeskrivelserne på uddannelsesniveau bliver holdt i generelle vendinger.

– I modsætning til Humaniora har vi ikke den store tradition for at beskrive detaljerede kompetencer på uddannelsesniveau. Vi gør mere ud af at beskrive de enkelte kursers faglige indhold, så den endelige kompetenceprofil bliver bygget op som en samling af elementer, siger han.

Kompetencebeskrivelserne forventes færdige inden for en måneds tid, men Sven Skyum tror ikke, det kommer til at påvirke de studerende synderligt.

– Vores studerende har allerede en nogenlunde god ide om, hvad de kan, når de er færdige. Derfor er behovet for kompetencebeskrivelser måske ikke så stort hos os som andre steder.

Kasper Thaarup

LÆGENS KOMPETENCER

En nyuddannet læge skal have kompetencer, så vedkommende kan udfylde syv roller, mener studieleder Bjarne Møller-Madsen:

- Ekspert
- Kommunikator
- Samarbejder
- Leder/administrator
- Sundhedsfremmer
- Akademiker
- Professionel

KOMPETENCER

Jagten på kompetencer har sin pris

CAMPUS har sat en professor og en studerende fra Det Teologiske Fakultet stævne til en diskussion om generationsskiftet fra 70'er-studenternes mantra om at stille sig kritisk over for alt til nutidens studerende, der bruger universitetet som et supermarked, hvor de køber kompetencer.

KOMPETENCEDISKURSEN

I forbindelse med studieordningscafe-arrangementerne på Religionsvidenskab i det forgangne efterår bemærkede professor Hans Jørgen Lundager Jensen, hvordan de studerende ikke længere pr. automatik forholder sig kritisk over for fagenes indhold, som man gjorde i 70'erne. Hvis der er indvendinger, går de snarere på arbejdsformer, for langt hen ad vejen handler det for nutidens studerende om at sikre, at de også får mange generelle kompetencer, mens de går på universitetet, så de kan gøre sig attraktive på arbejdsmarkedet. Viden alene gør det ikke.

Som Hans Jørgen Lundager Jensen ser det, er der sket et skift fra en kritikdiskurs til en kompetencediskurs.

– Dengang forholdt man sig kritisk over for alt. Fagene eller ændringer i lovgivninger. Der var protester, besættelser og demonstrationer i silende regnvejrs og røde faner, som engang på Nørre Allé på grund af en ændring i bekendtgørelsen om brug af undervisningsassistenter og deres eksamensret eller sådan noget. Og hvis vi så sammenligner med den nye universitetslov. Der skete intet. Der var der praktisk talt ingen studenterprotester, og der var slet ingen demonstrationer, og i en vis forstand var det den største revolution,

Lars Kruse/AU-foto

– Jeg tror, det er rigtigt, at studerende ønsker en alliance med stærke ledere inden for universitetsverdenen, siger Markus Davidsen (t.h.) i forbindelse med en diskussion om skiftet fra kritik til kompetencer med professor Hans Jørgen Lundager Jensen.

der er sket i universitetets historie på nationalt plan, siden Københavns Universitet blev grundlagt i 1400-tallet med grundprincippet om selvstyre, som går tilbage til Sorbonne i Middelalderen.

– Min grovkornede analyse er, at hvor der i 70'erne var en alliance mellem de studerende og universitetslærerne mod staten – med regering og folketing osv. – så er der i dag en alliance mellem de studerende og staten. Statens interesse i universitetet stemmer i høj grad overens med de studerendes interesse, uddyber han.

– Det er ikke helt forkert, medgiver Markus Davidsen og tilføjer:

– Men underviserne protesterede heller ikke mod universitetsloven.

Studenterpagt med staten

Hans Jørgen Lundager Jensen (HJLJ): Hvis vi begyndte at argu-

mentere for, at vi ville fastholde vores ledere og retten til at vælge dem, så ville andre sige, at vi var nogle gamle nisser, som modsætter sig nødvendige forandringer. Og jeg er for så vidt ikke uenig med staten, som vil have klar ansvarlig ledelse, som er uddannet til det. De vil ikke have amatører, som er der så kort tid som muligt. Sådan er det på universitetet, hvor ledelse helst er noget, man undgår og derfor lader gå lederposterne gå på skift, og det giver en relativ inkompetent ledelse. Og den tanke er de studerende enig i.

Markus Davidsen (MD): Det tror jeg er rigtigt nok. Altså at de studerende kan ønske – uden at tænke på det som en alliance med staten – en mulighed for en alliance med stærke ledere inden for universitetsverdenen mod universitetslærere, og det gør staten nu mulig.

HJLJ: Jeg tror bestemt ikke, at de studerende bevidst er i alliance med staten. Men det jeg kan se er for eksempel udtalelser i *Delfinen* fra repræsentanter fra Studenterrådet. De ønsker kompetencer osv. i et sprog, som er fuldstændigt identisk med statens, altså ministeriets. De samme begreber og ønsker.

MD: Det er ikke så mærkeligt, at der er den alliance, som også omfatter erhvervslivet. De toneangivende studerende og studenterpolitikere på humaniora ønsker i dag ansættelse i spændende job i erhvervs- og organisationslivet, men fagkritikkens toneangivende studerende ønskede snarere at blive inden for universitetsverdenen.

Slut med den kvikke studerende

HJLJ: Kritikbegrebet er forsvundet. Det er min anden iagttagelse – foruden den med allianceskiftet. Diskur-

sen er ændret. Ordet kritik indgik utroligt hyppigt i 70'erne. Det var et kritikbegreb hentet fra Marxismen. Man havde fagkritikker, og hele den diskurs forsvandt i 80'erne, efter at marxismen mistede sin legitimitet – sagt meget kort. I dag er det ord som "kompetence", der præger diskursen.

– Er det et tab, at det er gået i den retning?

HJLJ: Både og. Det er lettelse, for det er blevet nemmere at være underviser. Men samtidig er det et tab, fordi der er langt mindre faglig udfordring fra de studerende. Man bliver ikke ret ofte som universitetslærer udfordret af den fagligt kvikke studerende, og risikoen er, at man bliver slap og selvtilfreds.

– Er det godt nok, Markus?

MD: Det er for så vidt i orden, for det vil være svært at gennemføre studiet på normeret tid og samtidig læse ekstra og forud.

– Er det vigtigt at komme igennem på normeret tid?

MD: Ja, det er det, og der afslører jeg nok min alliance med staten.

HJLJ: Jaaa.

MD: Men sådan må det være. Det kan ikke nytte noget at have et studium, som man ikke kan gennemføre med en arbejdsuge på 37 timer på normeret tid.

HJLJ: Det er jeg da enig i, for der skal være plads til eliten, men der skal også være plads til ikke-eliten.

MD: Forskellen er også, at eliten i dag bliver færdig til tiden. Også selv om den er fagligt engageret i fagråd, foredragsforeninger og så videre.

HJLJ: Det er rigtigt, men den kvikke studerende, der udfordrede læreren, er forsvundet.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Viden tegner langt fra hele billedet

Universiteterne fokuserer for meget på viden. De studerende bør opfattes som hele mennesker, som har kompetencer langt ud over den rent faglige viden.

ERHVERVSLIVET

I erhvervslivet bliver viden opfattet som én brik af flere i det samlede billede af en persons kompetencer. Derfor betegner koncernpersonaledirektør Jørn Henriksen fra industrikoncernen Grundfos det som en absolut fordel for kandidaterne, at universitetet nu arbejder på at udvikle deres bevidsthed om de kompetencer, de har ud over deres viden.

– Der er en tendens til, at man fra

universiteternes side sender det signal til kandidaterne, at hvis de kan pensum, så går det nok. Universiteterne kan bestemt gøre mere ud af at tale om hele personen, og jeg har tidligere givet udtryk for, at man på universiteterne burde øve sig i at give en personlig vurdering af den enkelte studerende, ikke kun af deres viden, så de får en bedre fornemmelse af deres styrker og udviklingsmuligheder, siger Jørn Henriksen.

Jeg ved, jeg kan, og jeg tror

Når Grundfos ansætter nye medarbejdere, deriblandt mange akademikere, tegner de i hvert tilfælde en kompetenceprofil af vedkommende. I Grundfos' definition af kompetencer indgår tre dimensioner: Jeg ved, jeg kan, og jeg tror. Og tilsammen giver det et billede af personens samlede kompetencer i "jeg demonstrerer", forklarer Jørn Henriksen.

– Viden hører til under "jeg ved", men viden gør det overhovedet ikke alene. Det er der ingen af de tre områder, der gør. Under "jeg kan" hører erfaring og kunnen. Det kan være beherskelse af it. Derimod dækker "jeg tror" over sociale kom-

petencer, ens holdninger og personlige værdier samt adfærd. Den del siger blandt andet noget om ens evner til at omsætte viden og kunnen til jobbet og i samarbejdet med andre, siger koncernpersonaledirektøren.

Vilje og evne til udvikling

Grundfos ansætter mange akademikere, f.eks. økonomer, jurister og humanister. En del af dem er nyuddannede i et såkaldt turnusprogram.

– Hvis jeg skal generalisere groft, så er de nyuddannede meget bevidste om deres viden, og de opfatter den som væsentlig i forhold til jobbet, men de oplever ofte, at de kun

kommer til at bruge en brøkdel af den, siger Jørn Henriksen. Kompetenceprofilen giver et samlet billede af ansøgeren, uanset om vedkommende selv kun har fokus på den viden, han eller hun kan stille til rådighed. Men det er ikke sådan, at der skal være flueben ved samtlige kompetencer for at få et job.

– De fleste har huller på nogle områder og plusser på andre, og de fleste mangler kompetencer på et eller flere områder, når de bliver ansat, så det vigtigste er, at de har vilje og evne til at udvikle sig til den organisation, de gerne vil ansættes i. Grundfos har 12.500 medarbejdere på verdensplan og omsætter årligt for mere end 1,5 mia. euro.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

VIDENSKABEN OG VINDUESPUDSERNE

Populærvidenskab bliver den næste store bogtrend, mener forlagsdirektør Erik Osvald fra det svenske forlag Historiska Medias Lund.

– Efterspørgslen efter populærvidenskabelige bøger findes allerede. Selv vores vinduespudser kommer altid ind og kaster et blik på vores nye bogtitler. Nu handler det bare om at få professorerne til at skrive mere, siger Erik Osvald til *Dagens Nyheter*.

En *naturlig* forklaring

Menneskets lærelyst og -evner er formet gennem mindst to millioner års evolutionshistorie. Måske er det ikke så underligt, at det, vi er indrettet på at lære fra naturens hånd, langtfra altid falder sammen med det, vi skal lære i skolen. Lektor Kirsten Paludan fra Center for Naturfagenes Didaktik har lavet et stykke dansk pionerarbejde om læring fra en evolutionsbiologisk synsvinkel.

LÆRINGSTEORI

“Vi ville få brug for meget varmt tøj, men der ville være det problem, at alle fårene er døde, så vi kan ikke få uld.”

Det svar var et af de mere fantasifulde – og naive – Kirsten Paludans specialestuderende Michael Hansen fik, da han stillede elever i en 1.g-klasse spørgsmålet: “Hvad ville der ske, hvis solen gik ud?”

Et andet mere optimistisk, men ikke mindre fantasifuldt svar lød: “Videnskaben ville sikkert kunne finde ud af at bygge en ny sol – om ikke én stor, så måske hundrede små.”

Det er nemt at lade sig forarge, og måske er der også grund til det i de nævnte eksempler. Men molekylærbiolog og lektor i didaktik Kirsten Paludan bruger hellere eksemplerne, som er taget fra hendes nye bog *Skole, natur og fantasi*, til at illustrere den fantastisk frodige fantasi, der er blevet os mennesker til del.

Fantasien er vores særkende som art. Den er udviklet gennem evolutionen, og uden den var der aldrig blevet skrevet Harry Potter-bøger, løst differentialligninger, bygget broer, lavet godnathistorier til børn og fundet på universer lavet af superstrengte. Fantasien er god nok.

For en lærer handler det om at forstå de metoder, fantasien bruger, når den bygger verdensbilleder, så eleverne kan fortsætte med at bygge med den, men på en måde, så verdensbillederne bliver mere i overensstemmelse med de videnskabeligt accepterede verdensbilleder, som skolen gerne skulle hjælpe dem med at bygge.

Nedarvede instinkter

På baggrund af sin evolutionsbiologiske undersøgelse lancerer Kirsten Paludan en påstand om, at mennesket gennem hele evolutionshistorien fra livet på den afrikanske savanne til vuggestuerne i dagens Danmark har stillet fire grundlæggende spørgsmål til sine omgivelser: Bevæger det sig? Kan det spises? Er det farligt? Kan det bruges til noget?

Det er de fire nedarvede læreinstinkter, hvormed mennesket har kunnet orientere sig i og kortlægge sin omverden. Spørgsmålene er de samme, men svarene har ændret sig enormt. Moderne småbørn propper myrer i munden for at se, om de kan spises, de undersøger plastikskeen – hvad kan man bruge den til? – og de studerer kattens gang i vindueskarmen. Fremmede kigger de nøje an. Måske er manden med skæg og uden hår farlig.

Spørgsmålet om, hvordan noget virker, er mere interessant end det store hvorfor. I hvert fald i de mindre klasser, og det må undervis-

En kommende kemiker? Forsøgsarbejde på Dansk Naturvidenskabsfestival 2004.

ningen indrettes på, siger Kirsten Paludan med et af bogens mange illustrative eksempler:

En 6. klasse havde et tema om affald. Pludselig kom læreren ind med en kasse magneter. De skulle demonstrere, hvordan man kan sortere metallisk affald fra ved hjælp af magnetisme. “Ved I hvad, det her er faktisk sjovt!” udbrød en pige, og straks var alle børnene over magneterne, der nu blev afprøvet på alt fra hårspænder til kuglepenne. Magneterne var et hit. Dem kan man noget med. Affaldsbortskaffelse er derimod ikke en medfødt interesse. Den er ikke svar på et af de gamle spørgsmål, konstaterer Kirsten Paludan.

Ud i naturen

Skolernes problem i dag er ifølge Kirsten Paludan centreret om det, hun kalder den videnskabscentrerede undervisningstænkning. Den kom med Sputnik-chokket i 50'erne, efter russerne havde overhalet amerikanerne inden i rummet, og førte i 60'erne og 70'erne til, at skolefagene blev indrettet som små udgaver af de tilsvarende videnskabsfag. Det er den tænkning, som gør, at man den dag i dag kan opleve lærere i faget natur & teknik forsøge at undervise børn i 1. klasse i energi.

Siden er princippet om ansvar for egen læring slået igennem, men ifølge Kirsten Paludan er den største forskel på skolen i 50'erne og i

dag, at dengang var det, man lærte, åbentlyst tvang; i dag er det forklædt tvang med blide og venlige midler.

Det betyder ikke, at lærerne ikke skal udvælge og styre. Lærere skal stadig gøre det, de er bedst til, nemlig at undervise. Men ud fra et evolutionsbiologisk synspunkt skal undervisningen helt op til 6. klasse tage udgangspunkt i børnenes “hvad- og hvordan-spørgsmål”. Det er den type spørgsmål, der har deres interesse, og svarene vækker deres nysgerrighed og fantasi. Derfor skal de ud i naturen, de skal pille ved ting og danne sig billeder. De skal have stillet deres sult efter facts om de vilde dyr i Afrika, og de skal høre de gode historier fra videnskabshistorien.

Først i folkeskolens ældste klasser og gymnasiet kan man tage hul på de abstrakte sammenhænge. Det konkrete er forudsætningen for den abstrakte og videnskabelige forståelse. En mindre videnskabelig undervisning kan således paradoksalt nok være med til at fremme forståelsen og interessen for naturvidenskab, lyder en af Kirsten Paludans mange anbefalinger til skolefolk og politikere.

Skole, natur og fantasi

Kirsten Paludan

Aarhus Universitetsforlag, 334 sider, 298kr.

Ekspert kan være gode nok, men ...

Erik Albæk

Aarhus Universitetsforlag, 181 sider, 198 kr.

Der er blevet talt meget om eksperter og smagsdommere i den politiske debat. Men hvor megen magt har eksperterne egentlig i dagens Danmark? Og udgør deres politiske indflydelse et demokratisk problem?

Bogen, der er en del af Magtudredningen, konkluderer, at intet tyder på, at vi er i nærheden af at have et ekspertvælde i Danmark. Men det slås også fast, at politikere i dag slet ikke har et valg med hensyn til, om de vil lytte til eksperter. Det er de simpelthen nødt til for at finde ud af, hvad de selv skal mene.

Kroppens sublime tale

Elin Andersen

Aarhus Universitetsforlag, 340 sider, 348 kr.

Oplysningstiden er kendt for sin optimistiske tro på den menneskelige fornuft, på nytten af viden og oplysning. Mindre kendt er dens fascination af det irrationelle og af eksperimenter, ikke mindst med krop og sanser, samt store sublime følelser.

Elin Andersen, der er lektor i dramaturgi ved Aarhus Universitet, fokuserer i bogen på denne oplysningens dialektik med tableauet som pejlemærke. I tableauet taler kroppen med sit stumme sprog om følelser og ideer, der ikke kan udtrykkes på anden måde. Bogen byder på nye læsninger af centrale værker hos filosofen Denis Diderot, dramatikerne Gotthold E. Lessing og forfatteren Jakob Lenz.

Evolutionary ecology and plant-plant interactions

Christian Damgaard

Aarhus Universitetsforlag, 151 sider, 198 kr.

Planter adskiller sig fra dyr på en række punkter. De er f.eks. stillestående, mange planter har en frøbank, og mange af dem er indavlede. Disse karakteristiske træk har ofte afgørende betydning for fortolkningen af økologiske og genetiske data og må derfor nødvendigvis også inkluderes i de matematiske modeller, som beskriver ændringer i plantesamfund.

I sin doktorafhandling har seniorforsker ved Danmarks Miljøundersøgelser Christian Damgaard forsøgt at indarbejde specifikke biologiske oplysninger om planter og plantesamfund i de matematiske modeller. Afhandlingen blev forsvaret fredag, d. 7. januar.

CAMPUS modtager gerne henvendelser om nye bøger skrevet af folk med tilknytning til Aarhus Universitet.
e-mail: campus@au.dk tlf.: 8942 2334

NAVNE

Redigeret af Helge Hollesen

TALENTPRIS

Niels Jessen, 29-årig læge og ph.d.-studerende ved Medicinsk Forskningslaboratorium, har modtaget Lundbeckfondens talentpris på 50.000 kr. Hans forskning betegnes som et vigtigt bidrag til den fremtidige medicinske behandling af patienter med type 2-diabetes. Niels Jessen forsker i de molekulære mekanismer bag nedsat insulinresistens, der ses i skeletmuskulaturen hos patienter med type 2-diabetes, og har i den forbindelse påvist, at aktivering af det såkaldte AMPK-ensym kan være årsag til de positive effekter af fysisk træning.

Moesgård-etnografiens opbygger er død

Etnografen, Afghanistan-kenderen og museumsmanden Klaus Ferdinand døde onsdag den 5. januar 2005 i sit hjem i Højbjerg, 78 år gammel.

Klaus var til det sidste et intenst levende, udadvendt menneske, aktivt engageret i antropologiske spørgsmål og i de etnografiske samlinger på Moesgård, hvis etablering han havde viet så meget af sit liv til. Han kom ofte på Moesgård, hvor han fortsat havde sin arbejdsplads og netop havde færdiggjort sit sidste forskningsarbejde om afghanske nomader. Det er et bind i Carlsbergfondets projekt "Dansk Nomadeforskning", som Klaus Ferdinand oprindeligt var idémand bag. Han ventede i glad forventning på korrekturen til den bog, som han nu ikke skal få at se.

Fra 1957 var Klaus Ferdinand den ledende inspirator og drivkraft i opbygningen af etnografi- og an-

tropologistudiet ved Aarhus Universitet og Moesgård Museum, hvor hans åbenhed over for nye strømninger i antropologien og hans særlige evne til at opdage og begeistre studerende og kolleger var væsentlige for fagets store vækst gennem 1960'erne, 70'erne og 80'erne. Et karakteristisk eksempel på Klaus' usædvanlige evner som igangsætter og inspirator er forskningsprojektet "Islam i Danmark", som han i 1980'erne tog initiativ til. Det resulterede i et betydeligt antal publikationer fra unge forskere og blev en vigtig stimulant for mellemøstforskningen i Danmark.

Klaus Ferdinand satte især sine egne kraftige spor inden for den kulturhistoriske og museale etnografi, hvor han målbevidst arbejdede på at virkeliggøre professor P.V. Glob's store vision om et alment kulturhistorisk museum i Århus,

hvor etnografiske og arkæologiske samlinger supplerer hinanden. De aktuelle planer om udbygning af Moesgård Museum ligger i smuk forlængelse af den vision.

Klaus Ferdinands mange initiativ-

ver og evne til at rejse de nødvendige økonomiske midler skabte grundlaget for, at museet i dag råder over en række etnografiske samlinger fra forskellige egne af verden, som belyser kulturer og samfund i historisk og nutidig sammenhæng. Og fra hans eget indsamlings- og forskningsarbejde i den arabiske golf foreligger den store monografi *Bedouins of Qatar*, som udkom 1993.

Klaus Ferdinand var også hovedinitiativtager til oprettelsen af UNESCO-materialesamlingerne – et enestående formidlingsprojekt, der sender etnografiske genstandssamlinger ud til danske skoler til brug i undervisningen.

Klaus Ferdinand påtog sig også mange administrative og organisatoriske opgaver, som var vigtige for antropologiens udvikling i Danmark. Fra 1979 til 1992 var han formand for Dansk Etnografisk

Forening, hvor han blev udnævnt til æresmedlem i 2001. Desuden var han medlem af bl.a. Statens Humanistiske Forskningsråd 1979-1987 og Rådet for Udviklingsforskning 1979-1989. Hans faglige virke afspejlede sig i et stort nationalt og internationalt netværk af faglige kontakter og især i den inspiration, han skaffede til en yngre generation af etnografer, som det også fremgår af det festskrift, der udkom på Aarhus Universitetsforlag ved 65 års fødselsdagen i 1991: *Klaus Khān Bābā*.

Instituttleder, professor Ton Otto
Afdelingsleder, lektor Bjarke Paarup
Museumsdirektør Jan Skamby Madsen
Tidl. afdelingsleder,
lektor emer. Jens Pinholt
(fork. af red.)

AVANCERET HJERNESKANNING

Når akutpatienter med blodprop i hjernen behandles på Skejby Sygehus, sker det med brug af avancerede skanningsteknikker, som overlæge, dr.med. Leif Søndergaard har udviklet på det tværvideenskabelige hjerneforskningscenter Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab (CFIN) ved Klinisk Institut.

Fremover bliver det også med titel som professor ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, den 39-årige overlæge fortsætter sin kortlægning af, hvordan hjernen reagerer på og tilpasser sig påvirkninger fra det omgivende fysiske og sociale miljø.

Leif Søndergaard, der også står i spidsen for Neuroradiologisk Forskningsenhed, betegnes som en drivkraft bag arbejdet med at integrere videnskabelig forskning og patientbehandling. Med grundlæggende fy-

sik, matematisk modellering og avanceret billedbehandling, bl.a. ved hjælp af MR-skanninger, søger han at udvikle teknikker, som kan vise,

hvordan hjernevævet gennemblødningsforhold og stofskifte sætter hjernen til at reparere sig selv efter hjerneskadet. Hans teknikker anvendes i dag verden over, specielt i forbindelse med behandling af blodpropper i hjernen. Det kliniske sigte retter sig også mod bedre behandling af neurologiske sygdomme som f.eks. Parkinsons Sygdom, demens og depression.

Professoratet i eksperimentel neuroradiologi er finansieret af Danmarks Grundforskningsfond, der også har støttet oprettelsen af CFIN.

ØKONOMISK SYN PÅ POLITIK

Lobbyisme og forholdet mellem interesseorganisationerne og institutionerne i samfundet er i fokus, når Gert Tinggaard Svendsen udforsker politik med en økonomisk synsvinkel.

Fremover sker det med afsæt i et nyt professorat i offentlig politik, som den 41-årige ph.d. ved årsskiftet tiltrådte ved Institut for Statskundskab.

Politisk økonomi kaldes forskningsområdet, der kombinerer politisk og økonomisk videnskab og ofte påviser, at politiske særinteresser mere end hensynet til samfundsøkonomisk effektivitet styrer den politiske arena. Lobbyisme-tilgangen har Gert Tinggaard Svendsen bl.a. anvendt på områder som miljøregulering, EU og social kapital, og det har foreløbig resulteret i international publicering af fire bøger samt en lang række artikler.

Gert Tinggaard Svendsen leder for tiden et forskningsprojekt om social kapital finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsfond, han er medlem af Energifagenævnet og har været medlem af styregruppen for Verdensbankens

projekt om social kapital i perioden 1997-99.

Den nytilltrådte professor kommer fra et lektorat ved Nationaløkonomisk Institut ved Handelshøjskolen i Århus, hvor de studerende valgte ham til årets underviser i 2000. Siden 1997 har han også været ekstern lektor, dels ved Afdeling for Miljølære og dels ved Institut for Statskundskab, hvor han blev kandidat i 1991.

HÆDER FOR FORMIDLING

Videnskabelig lodighed og evnen til at formidle ud over en snæver kreds af fagfolk er to af kriterierne for at komme i betragtning til Sven Henningsen Legatet. De krav har professor, dr.scient.pol. Palle Svenssons seneste bøger om demokrati og folkeafstemninger levet op til.

Folkets røst – Demokrati og folkeafstemninger i Danmark og andre europæiske lande hedder den

bog, han i 2003 udgav inden for rammerne af Magtudredningen, og den har ifølge legatbestyrelsen udsigt til at blive et standardværk om dette centrale emne. I 2004 fulgte *Danskerne, magten og demokrati*, hvor Palle Svensson ifølge bestyrelsen fremlægger resultaterne fra to større survey-undersøgelser på en koncis og tilgængelig måde.

Med hæderen følger 20.000 kr.

FOREBYGGELSE HOS PRAKTISERENDE LÆGER

Cand.med., ph.d. Bo Christensen er udnævnt til professor i almen medicin ved Institut for Folkesundhed. Bo Christensen beskæftiger sig især med praktiserende lægers rolle i forebyggelse af hjerte-kar-sygdomme og har i flere forskningsprojekter vist, at helbredsundersøgelser gennemført af praktiserende læger resulterede i, at patienterne mindske deres risiko for at få en blodprop i hjertet – uden at patienterne blev sygeliggjort.

Aktuelt koncentrerer Bo Christensen sin forskning om, hvordan patienter motiveres til en sundere livsstil. Hvis videnskabelige undersøgelser skal forbedre patientbehandlingen, kræver det en aktiv indsats af

de praktiserende læger, og Bo Christensen har derfor udført et stort arbejde for at udarbejde kliniske vejledninger for, hvordan praktiserende læger kan forebygge hjerte-kar-sygdomme.

Bo Christensen, der er 47 år, har siden 1992 haft egen praksis i Låsby. Siden 1993 har han samtidig været lektor ved Aarhus Universitet. I flere perioder har han også været institutleder ved Institut for Almen Medicin, som nu er Afdeling for Almen Medicin under det nyoprettede Institut for Folkesundhed.

MEDDELSER

DOKTORGRADEN

Forsvar

HUM

Fredag den 28. januar 2005, kl. 13.00 forsvarer lektor **Maria Fabricius Hansen** sin doktorafhandling med titlen: "The Eloquence of Appropriation: Prolegomena to an Understanding of Spolia in Early Christian Rome". Forsvaret finder sted i i Auditorium 1 (Teologi) bygning 441.

Afhandlingen kan købes i Stakbogladen, Nordre Ringgade 3 for 1.100 kr. Et dansk resumé (42 s.) er til salg for 75 kr. på sekretariatet / Pia Burgaard Madsen, Afdeling for Kunsthistorie, Bygning 580, Lange-landsgade 139, 8000 Å

SAM

Fredag den 4. februar 2005 kl. 13.00 prc. forsvarer lektor **Jørgen J. Poulsen** sin afhandling: "The General Theory of Solidarity. An essay on the first principles of political behavior" for doktorgraden i statskundskab.

Første officielle opponent er professor Raino Malnes, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, og anden officielle opponent er professor Peter Nannestad, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Forsvaret finder sted i Store Auditorium, Anatomí (lokale 115, bygning 232) på Aarhus Universitet.

Afhandlingen kan rekvireres ved henvendelse til Ekspeditionen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, tlf. 8942 1250 eller e-mail: ekspedit@ps.au.dk. Pris kr. 50,-.

Konferering

HUM

Det Humanistiske Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 22. november 2004 konfereret **Carsten Madsen** den filosofiske doktorgraf for afhandlingen "Poesi, tanker og natur. Per Højholts filosofi og digtning"

SUN

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 13. december 2004 konfereret den medicinske doktorgrad til 1. reservelæge **Claus Højbjerg Gravholt**, ph.d. for en afhandling med titlen: "Epidemiological, endocrine and metabolic features in Turners syndrome"

FORSKNINGSSTØTTE

Aarhus Universitets Forskningsfond

Der indkaldes herved ansøgninger til Aarhus Universitets Forskningsfond. Fondens formål er at støtte den videnskabelige forskning ved Aarhus Universitet.

1. Der ydes primært tilskud til konkrete videnskabelige undersøgelser, "projektbevillinger". Der kan blandt andet søges støtte til aflønning af teknisk og administrativ medhjælp, til videnskabelig medhjælp, apparatur, publikationer, rejser og kongresser. Kun forskere med tilknytning til universitetet kan opnå støtte fra fonden til sådanne formål.

Ansøgningsskema 1.

2. Fastansatte forskere ved Aarhus Universitet kan endvidere søge et forskningsstipendium svarende til egen løn, eller en bevilling til frikøb for undervisningsforpligtelse i en periode, med henblik på at kunne koncentrere sig om en forskningsopgave.

Ansøgningsskema 2.

3. Der kan endelig søges stipendiestøtte til forskeruddannelse inden for følgende kategorier:

a) Scholarstipendier til første trin af en forskeruddannelse eller til et særligt videnskabeligt arbejde uden for normalt kandidatstudieforløb. Det månedlige stipendiebeløb svarer til ph.d.-SU-klip (ca. 9.000 kr./md.). Der udbetales ikke feriepenge.

b) Andre stipendieformer, for eksempel supplerende støtte til allerede opnåede stipendier til studier i ud-

Forsvar

HUM

Licenciada en Letras **Susana Silvia Fernández** forsvarer sin ph.d.-afhandling: La voz pasiva en español: un análisis discursivo

Forsvaret vil foregå på spansk og finder sted fredag den 21. januar 2005 kl. 14.15 ilokale 451-219 i Nobelparken.

Et eksemplar af afhandlingen vil være fremlagt til gennemsyn på Institutsekretariatet, Institut for Sprog, Litteratur og Kultur, Aarhus Universitet, Nobelparken, bygn. 463, lokale 328.

Tildelinger

SUN

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 13. december 2004 tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Niels Holmark Andersen** for afhandlingen "Detecting left ventricular dysfunction and lowering blood pressure in hypertensive patients with diabetes mellitus. Aspects of dual blockade of the Renin Angiotensin System".

Cand.med. **Julie Bæk-Jensen** for afhandlingen "Ortopædkirurgiske patienters prioritering af- og tilfredshed med sygehusvæsenets ydelser".

Cand.med. **Lise Mette Gjerdtum** for afhandlingen "Laser-assisted histological microdissection of malignant tumours".

Cand.med. **Merete Juul Sørensen** for afhandlingen "Depressive symptoms in children and adolescents: a study of psychopathology".

Jordemoder **Louise Nordvig**, MPH for afhandlingen "Psykologiske aspekter, brugerholdninger og forventninger i forbindelse med ultralydsskanning af gravide".

SAM

Det Akademiske Råd har den 6. december 2004 tildelt **Jens Rudbeck** ph.d.-graden i statskundskab på grundlag af afhandlingen "Popular Contention and Democratization in sub-Saharan Africa."

landet, kortvarig støtte til påbegyndelse af forskeruddannelse eller støtte til gæstestuderende ved Aarhus Universitet. Stipendiebeløbene fastsættes konkret efter indstilling fra fakultetet.

Ansøgningsskema 3.

4. I foråret 2005 foretages uddelinger inden for følgende samlede beløbsrammer, der skal dække både projektbevillinger, lønbevillinger og forskeruddannelse:

Humaniora: kr. 1.760.000

Sundhedsvidenskab: kr. 3.520.000

Samfundsvidenskab: kr. 1.760.000

Teologi: kr. 440.000

Naturvidenskab: intet opslag, da rammebeløbet uddeles til projekter, der indstilles af Det Naturvidenskabelige Fakultet

Ansøgningsskemaerne findes på www.au.dk/auff som websider. Ansøgeren skal anføre sit CPR-nummer ved indtastning. Det er en forudsætning, at det pågældende CPR-nummer er registreret i AROS (Aarhus Universitets administrative edb-system).

Skulle det ikke være tilfældet, kan der rettes henvendelse til Lise Poulsen, Ledelsessekretariatet tlf. 8942 1140, e-post: lp@adm.au.dk.

Når alle oplysninger er anført, skal ansøgningsskemaet udskrives, underskrives og sammen med eventuelt bilagsmateriale fremsendes til Journalkontoret.

Redigeret af Journalkontoret,

Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151.

Deadline for Meddelelser onsdag kl. 12.00 i lige uger – 10 dage før udgivelse.

Journalkontoret forbeholder sig ret til – i den trykte avis – at forkorte opslagene med henvisning til, hvor der kan indhentes yderligere oplysninger.

Opslag/annoncer sendes i wordformat til: meddelelser@au.dk

Se deadlines på www.au.dk/da/adm/journal/meddel/

Det Akademiske Råd har den 6. december 2004 tildelt **Titti Helene Ørum Kopp** ph.d.-graden i jura på grundlag af afhandlingen "Råstofindvinding på land – retlige krav til skønudøvelsen mv."

Det Akademiske Råd har den 27. december 2004 tildelt **Dorte Olesen Hecksher** ph.d.-graden i psykologi på grundlag af afhandlingen "Identitet, forandring og idaltypiske strategier – tidligere stofmisbruges fortællinger."

NAT

Det Naturvidenskabelige Fakultet har den 10. december 2004 tildelt ph.d.-graden i naturvidenskab til følgende:

Cand.scient. **Morten Daugaard Andersen** for afhandlingen "Structural Investigations of Portland Cement-Based Materiale by Solid State NMR Spectroscopy".

Cand.scient. **Stig Uggerhøj Andersen** for afhandlingen "Characterization of the Tesmin/TSO1-like Twin CXC Domain Protein Family".

Cand.scient. **Jesper Makholm Byskov** for afhandlingen "Exact Algorithms for Graph Colouring and Exact Satisfiability".

Cand.scient. **Jens Groth** for afhandlingen "Honest Verifier Zero-Knowledge Arguments Applied".

Cand.scient. Jens Peter Vind Hansen for afhandlingen "3D Seismic Analysis of Depositional Systems, Unconformities and Mud Diapirs".

Cand.scient. **Kristian Rahbek Knudsen** for afhandlingen "The Catalytic Assymmetric Aza-Henry Reaction and the Biomimetic Catalytic Enantioselective Transamination Reaction".

Cand.scient. **Jens Christian Højland Larsen** for afhandlingen "Synthesis, Investigation and Application in Organic Catalysis of Pd(o)- and Ti(III)-Based Complexes".

Cand.scient. **Signe Eskildsen Larsen** for afhandlingen "The 2'-5'-Oligoadenylate Synthetase Family".

Cand.scient. **Rikke Høegh Lorentsen** for afhandlingen "Protein engineering Of The Two Serine Proteases Blood Coagulation Factor Xa And Granzyme B".

Cand.scient. **Erika Priscilla Muriel Mera** for afhandlingen "Systematic Studies in Virola Aubl. (Myristicaceae)".

Cand.scient. **Eva Friis Møller** for afhandlingen "Roles of arctic marine copepods in the pelagic carbon turnover".

Cand.scient. **Anne Ahlmann Nielsen** for afhandlingen "Pathogenesis by Murine Leukemia Viruses".

Cand.scient. **Janus Halleløv Wesenberg** for afhandlingen "Quantum Information Processing in Rare-Earth-Ion Doped Crystals".

Det Naturvidenskabelige Fakultet har den 20. december 2004 tildelt ph.d.-graden i naturvidenskab til følgende:

Cand.scient. **Anja Byg** for afhandlingen "Humans and Plants of the Rain Forest – Factors affecting local knowledge and use of plants".

Cand.scient. **Allan Godsk Larsen** for afhandlingen "Studies on Self-Assembled Monolayers on Gold by Electrochemical Methods".

MSc Matthias Obst for afhandlingen "Diversity and Evolution of Cyclophora – new insight through studies of the life cycle, morphology, and molecules".

Cand.scient. **Simon Rebsdorf** for afhandlingen "The Father, the Son, and the Stars".

Cand.scient. **Bjarke Roald Skjernaa** for afhandlingen "Exact Algorithms for Variants of Satisfiability and Colouring Problems".

Pawel Sobociski for afhandlingen "Deriving process congruences from reaction rules".

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på www.perst.dk

Bemærk venligst, at ansøgninger med bilag til såvel Det Humanistiske Fakultet som Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet skal indsendes i 4 eksemplarer.

Ansøgninger skal være Journalkontoret i hænde senest mandag den 7. februar 2005, kl. 12.00. Postadresse: Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C.

Fonden gør opmærksom på, at ansøgninger, der modtages af Journalkontoret efter dette tidspunkt, ikke vil blive behandlet. Ansøgeren har selv ansvaret for, at ansøgningen kommer rettidigt frem til Journalkontoret. Ansøgerne vil få svar primo maj 2005. Forskningsfondens næste indkaldelse af ansøgninger sker i august 2005 med forventet ansøgningssfrist primo september 2005.

Galathea-ekspedition

På vegne af bestyrelsen for Dansk Ekspeditionsfond indkalder Forskningsstyrelsen forslag og idéer til destinationer og projekter, der kan gennemføres på Galathea 3 – en moderne version af Galathea-ekspeditionerne, der blev gennemført som jordomsejlinger i 1845 og 1950.

Galathea 3 har dels et forskningsformål, dels et formidlingsformål, idet ekspeditionen også gennemføres med henblik på at stimulere og formidle interessen for naturvidenskaberne. Ekspeditionen forventes gennemført fra august 2006 til februar 2007.

Opslag og forslagsskema kan ses på Forskningsstyrelsens hjemmeside: www.forsk.dk

Frist for indsendelse af forslag og idéer til forundersøgelsen er den 1. februar 2005

Postdoc positions in mathematical, statistical and computational biology
Bioinformatics Research Center (BiRC) at The University of Aarhus, Denmark invites applications for postdoctoral positions. Relevant web pages: www.birc.au.dk (BiRC's home page). www.daimi.au.dk/~wiuf
Further information: www.au.dk/meddelelser

Danmarks Nationalbanks gæstelejligheder

indrettet i bankens ejendom Nyhavn 18 er til rådighed for højt kvalificerede udenlandske forskere og kunstnere, som opholder sig her i landet i en længere periode. Ansøgning med forslag til forskere og kunstnere til at komme i betragtning ved tildelingen af lejlighederne, bedes sendt så vidt muligt senest den 28. januar 2005. Se www.au.dk/meddelelser

Travelling Scholarships to the Faroe Islands

Further information: www.setur.fo

Deadline March 15. 2005.

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

LEGATER

Mette Cathrine Raarups Mindelegat
Af ovenstående legat er nogle portioner på mellem 1000 kr. og 2000 kr. efter indstilling fra Universitetet til rådighed for begavede og flittige studerende, som har bestået 1. del.
Ansøgningsskema til legatet kan printes ud fra www.au.dk/su eller fås på SU-kontoret, bygning 445 og afleveres - bilagt seneste årsopgørelse fra skattevæsenet - samme sted senest tirsdag d. 1. februar 2005 klokken 14.00.
Kun legatmodtagerne vil få brev om tildelingsresultatet.

Julie von Müllens Fond
Årlig uddeling ca. 350.000 kr.
Af fondets midler stilles et beløb til rådighed for en eller flere danske forskere, der beskæftiger sig med konkrete forskningsopgaver, hvis løsning forudsætter et længere ophold i udlandet.
Legatet er ikke et uddannelseslegat, men kan efter fundatsen tildeles til løsning af "konkrete opgaver, som klart defineres".
Ansøgning må indeholde udførlige oplysninger om uddannelse, forskningsprojekt, formål med rejsen, overslag over udgifter og angivelse af det ansøgte beløb. Skal ansøges inden 25. februar 2005 og uddes i forsommeren. Ansøgningen sendes til:
Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København V.

PRISER

KRAKA-PRISEN 2005
Foreningen for Kønsforskning i Danmark indkalder hermed indstillinger til KRAKA-prisen 2005. KRAKA-prisen er indstiftet af Foreningen for Kønsforskning i Danmark på baggrund af midler fra Else Høyrup.
Frist: 1. februar 2005
Læs mere om Foreningen for Kønsforskning i Danmark på: www.koensforskning.dk

KURSER

E-læringsenheden
E-læringsenheden er Aarhus Universitets service for undervisere og øvrige ansatte, der ønsker at benytte it i forbindelse med undervisning, forskning og erfaringsudveksling.
Enheden tilbyder følgende kurser og workshops i foråret 2005:
3. februar: Introduktion til AU's e-læringsplatform
9. februar: Introduktion til Reference Manager
22. februar: Kursus i digitale billeder
3. marts: Kom i gang med Powerpoint
6. april: Kom videre med Powerpoint
20. april: Formidling på internettet
27. april: Pædagogisk brug af Powerpoint
11. maj: Samarbejde via internettet
23. maj: Videokonference til møder og undervisning
Juni: Erfaringer med e-læring

Enheden tilbyder også adgang til det IKT-pædagogiske værksted, hvor man blandt andet kan få hjælp til at scanne dias, redigere lyd og producere videobaseret undervisningsmateriale.
For yderligere oplysninger og tilmelding se www.iktclub.au.dk.

Forskeruddannelsen - Sundhedsvidenskab
Oversigt over kurser kan ses på www.health.au.dk/forskeruddannelse

KONGRESSER OG MØDER

Creativity in Design, Art and Science
Forskernetværket Kreativitet og Innovation i Digital Design afvikler seminar 21. januar 2005 kl. 9.30-15.30 på Aarhus Universitet.
Pelle Ehn, Malmö University, Sweden
Arthur I. Miller, University College London, UK
Ben Hooker & Shona Kitchen, Royal College of Art, London, UK
Karl Chu, Columbia University, USA
For additional information and registration see: www.CAVI.dk/KID/arrangementer.htm

Grundtvig og grundtvigianismen
Teologer, litterater, pædagoger, politikere, ja, alle taler om Grundtvig. Men hvem var han egentlig? Og hvad har han betydet? Center for Grundtvigstudier afholder i foråret 2005 13 offentlige forelæsninger om Grundtvig og den grundtvigske arv på Det Teologiske Fakultet i Århus.
Den første forelæsning finder sted mandag den 7. februar. Forelæsningerne er gratis og hver gang fra 13.15-15.00 i Auditorium A 1. Yderligere information hos Ulrik Overgaard e-mail uo@teo.au.dk, tlf. 8942 2283 eller Anders Holm e-mail ah@teo.au.dk, tlf. 3534 5550. Se også www.au.dk/meddelelser

STILLINGER

TAP-STILLINGER
Apoteksassistent/laborant
Institut For Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi
Apoteksassistent eller medarbejder med tilsvarende uddannelse søges til Substratafdelingen, Bartholin Bygningen, Aarhus Universitet.
Der er tale om en deltidsstilling på 25 timer om ugen med tiltrædelse 1.4.05.
Arbejdet omfatter fremstilling af diverse sterile cellekulturmedier, buffere, reagenser og antibiotikaoplysninger. Det forudsætter, at ansøger har erfaring med håndtering af pH-meter, autoklaver og diverse filtreringsudstyr samt har et godt kendskab til EDB.
Yderligere information om stillingen kan fås ved henvendelse til Charlotte Hagenau, tlf. 8942 1653.
Løn iflg. overenskomst med Finansministeriet.
Ansøgning stiles til Substratafdelingen, Bartholin Bygningen, Aarhus Universitet og sendes til Bente Andersen, Bartholin Bygningen, Universitetsparken, 8000 Århus C, mrk. "Sub.". Ansøgningsfrist den 31.1.2005, kl. 12.00.

30 dages lån

Tirsdag 1.3. 2005 overgår Statsbiblioteket til fast lånetid på 30 dage.
Det betyder, at alle lånte bøger skal afleveres efter 30 dage.
Man kan forlænge et lån, såfremt bogen ikke er reserveret af andre.
Dette gøres på Statsbibliotekets hjemmeside, se "Dine lån og bestillinger".

Se mere på www.statsbiblioteket.dk eller kontakt servicetelefonen på tlf. 8946 2132

Med venlig hilsen
Statsbiblioteket

Jean Monnet Lectures
Organised by the Jean Monnet Center, University of Aarhus
This spring semester the Jean Monnet Center will once again arrange a series of Jean Monnet Lectures. The series will deal with questions of European integration in general and with Denmark's participation in the process in particular.
The lectures, which all will be taught in English, are primarily directed to students from the Department of Political Science, the Department of History and Area Studies as well as to exchange students. However, students from other departments are most welcome. As a proof of active participation students may obtain a diploma documenting a European dimension in his/her studies. To obtain this diploma participation in at least 10 out of the 12 lectures is required. Last year more than 100 students from different departments obtained this diploma.
It is possible to register for the Jean Monnet Lectures at the first lecture of the series.
The series of Jean Monnet Lectures is slated for Monday 15-17, in Building 324, auditorium 025.
Further information: www.au.dk/meddelelser

ANDRE INSTITUTIONER
Forskningslaborant
Ved dermatovenerologisk afdeling, Århus Sygehus er en stilling som fondslønnet forskningslaborant 30 eller 37 timer om ugen ledig til besættelse d. 1. februar eller snarest derefter.
I laboratoriet arbejdes med bl.a. immunhistokemi, cellekulturer, gel elektroforese, PCR, transfektioner og dyreforsøgsmodeller med mus.
Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til cand.scient., ph.d., Claus Johansen på tlf. 8949 1905.
Ansøgningen sendes til afdelingslæge, dr. med. Lars Iversen, Dermatologisk afd., Århus Sygehus, P. P. Ørmsgade 11, 8000 Århus C og skal være i hænde senest den 25. januar 2005.

Opslag vedrørende følgende ledige stillinger fås ved henvendelse til Journalkontoret, tlf. 8942 1150.
ESA En del stillinger er opslået ledige ved den europæiske rum-fartsorganisation. Yderligere oplysninger på hjemmesiden: www.esa.int/hr/index.htm

AARHUS UNIVERSITET

Forsøgspersoner mangles

Tandlægeskolen søger raske forsøgspersoner til videnskabelige undersøgelser om smerte og ømhed i kæbemuskler og kæbeled.

Der ydes ulempegodtgørelse på kr. 150,- pr. time.

For mere information kontakt
Afd. Klinisk Oral Fysiologi
☎ 8942-4179 / ☎ 8942-4264
ecastrillon@odont.au.dk
emad@odont.au.dk

BOLIG

Til leje:
Hyggeligt lille vær. til leje for gæsteforsker, pendler el.lign. fra 01.02.05 nær Uni. Værelset er indrettet m/skriveplads, hyggehjørne og seng, fri adgang til køkken og bad samt gode vaske-muligheder. Husleje kr. 2.400,-/md. incl. forbrug. Dep. 2 md.
Tlf: 8616 7328 (bedst efter kl. 18.00/6 p.m.)

Århus Nord 18 kvm. værelse fremlejes pr. 01.02.05 - 01.05.05 til en rolig studerende. Der er adgang til bad og toilet, eget køkken i kælderen og egen indgang. Fri vask og internetforbindelse. Husleje 1800 kr. Dep. 1 måned.
Tlf. efter kl. 17.00: 8621 2901

Fremleje: Stort værelse, køkken, entre og badeværelse ca. 70 kvm. fremlejes til ikke ryger fra 1. marts 2005 og 2 år frem. Beliggende i Vestervang tæt på universitetet. Husleje kr. 5.000,-/md. plus forbrug. Tre måneders husleje i depositum.
Birgitte Mønster, 8676 1558 el. 8942 3066 (arbejde). email: bmc@ana.au.dk.

Villa på 107 kvm på Egå Standvej (det nordlige Århus) med panoramaudsigt udlejes fra 01.02.05 til forsker/gæstelærer eller familie i max. 2 år. Villan indeholder stor stue, 2 soveværelser, nyt køkken med nye hårde hvidevarer. Husleje kr. 8.000,-/md + forbrug. Dep. 3 mdr husleje.
Tlf: 8733 1930 email: ub@je-service.dk

Møbleret bolig i Ny Munkegade 66 (meget tæt på universitet) ledig fra den 15.februar til den 15. maj 2005. Ca. 55 kvm. bolig indeh. stue - stort køkken - toilet med brusebad - hems med futon til 2 personer og stor terrasse med udsigt over århus bugten. Kabel tv - fastnet tlf. - Apple computer - godt musik anlæg - fuldt møbleret. Pris: 5.500 kr pr mdr alt ink. Ingen depositum.
Tlf: 8612 1215 email: karin@kaospilot.dk

Furnished house on Frederiksbjerg in central Aarhus (147 kvm.) for rent from 15/2 till 15/5. The house has 7 rooms (including 3 bedrooms) 2 bathrooms and nice big kitchen with access to cosy backyard and garden. Washing machine, tumble dryer, phone, wireless internet. Rent: 10.000 kr. per month.
Paul Natorp, 4140 0197 email: natorp@kaospilot.dk

Søges
Kvindelig universitetsstuderende, rolig, ikke-ryger, søger snarest 1 el. 2 værelser lejlighed (evt. møbleret) m/egent køkken og bad. Beliggenhed Århus C el. N (nær Uni). Gerne fremleje min. 6 mdr. max. 2 år. Husleje ca. kr. 4.000,- /md.
Henvendelse: E-mail: Nooryan2000@yahoo.com

Boligannoncer

Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet, Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C., Tlf. 8942 1164.
vedlagt 30 kr. til dækning af omkostninger.
Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk
indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.
Annoncen kan afleveres personligt på ovennævnte adresse.
Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen vil være tilgængelig i ca. 20 dage.

KALENDER

20. JANUAR - 7. FEBRUAR

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

KUNST OG KONSUMVARER BLANDT KONSERVEREDE DYR

Et urlandskab af konsum. Sådan præsenterer Naturhistorisk Museum i Universitetsparken den udstilling, der åbner fredag den 21. januar på museet. Udstillingen er én stor installation af den hollandske billedkunstner Hilarius Hofstede.

“Pop is your guide to nature”, proklamerer han. I januar bevæger han sig igennem det meste af Naturhistorisk Museum og ændrer en hel del på de naturhistoriske udstillinger.

Hilarius Hofstede opbygger en installation med objekter og effekter fra popkulturens verden i montrene med de udstoppede dyr. Varer som elektrisk køkkenudstyr, trommesæt og vaskepulver indgår sammen med kunstværker af bl.a. Andy Warhol, Ovartaci, Joseph Beuys, Piero Manzoni og Peter Rössell. Ni forskellige museer har udlånt værker til udstillingen. Kombinationen af naturhistoriske præparater, kunstværker og objekter fra konsum og popkultur gør udstillingen til et interdisciplinært projekt i feltet mellem naturvidenskab, kunst og nutidshistorie.

Ved at sætte pop ind i montrene til de udstoppede dyr bliver pop til en slags fossil, og “når pop bliver fossiliseret, bliver naturen født igen,” lyder det i præsentationen af udstillingen. Dyreverdenen bliver bragt til live (igen?) i beskuerens sind – heraf udstillingens titel. *Natural Born History* er en form for post-pop after-life – et delirisk rum, et sted for ny historie.

Natural Born History er den første udstilling på Naturhistorisk Museum, hvor objekter fra vidt for-

skellige erfaringsområder integreres og bearbejdes på lige fod. Installationen er ét stort “nature morte”, der som et stilleben af en af de gamle hollandske mestre sammenstiller kultur, natur og politik i et og samme billede – først og fremmest som kunst, men også som samtidsbillede.

NATURAL BORN HISTORY

Naturhistorisk Museum,
21. januar - 1. maj,
hver dag kl. 10-16.
1. februar og 1. marts også kl. 18.30-21.30.

Onsdag 20.

KL. 17.30. FORTÆLLINGER FRA FREMTIDEN

René Rønning Andersen om Cybersex. Sexindustrien har i mange år været nogle af de allerbedste til udvikling af nettet. Digitalsignatur, Pay pr. View og VHS standard er blot nogle af de teknologier, som denne industri kan tage æren for. Hvad finder de på i fremtiden, og hvordan vil det påvirke vores “hverdag”? Århus Hovedbibliotek, Mølleparken.

Arr.: Innovation Lab

Torsdag 21.

KL. 9.30. CREATIVITY IN DESIGN, ART AND SCIENCE

Pelle Ehn, Malmö University, Arthur I. Miller, University College London, Ben Hooker & Shona Kitchen, Royal College of Art, London og Karl Chu, Columbia University. Additional information and registration: www.CAVI.dk/KID/arrangementer.htm Arr.: Forskernetværket Kreativitet og Innovation i Digital Design.

Mandag 24.

KL. 13. DIGITAL DANCE

Seminar. Andrew Morrison, Intermedia, University of Oslo on “Unsettling the set and setting? Some reflection on digital scenography.” and Klaus Obermaier, Exile, Austria, on “Apparition”. Additional information and registration: www.cavi.dk/digital_dans.php The Adorno building,

Arr.: CAVI: Forskningsprojektet Digital Scenografi.

Tirsdag 25.

KL. 20. FULD MÅNEAFTEN

Med fokus på Saturn, som netop nu kan ses på nattehimlen, og planetens største måne, Titan, hvor den europæiske rumsonde Huygens for kort tid siden landede. Chefingeniør Hans Jensen, Terma, fortæller om Huygensprojektet, hvad der kom ud af det, og hvad der har været Termas bidrag. Arrangementet gentages kl. 21.30. 60 kr. Steno Museet.

Onsdag 26.

KL. 19. SIKKERHED PÅ TRÅDLØSE NETVÆRK

Netværksadministrator Sonny T. Larsen, der arbejder med systemarkitektur og sikkerhed hos TDC fortæller denne aften om forskellige løsninger til sikring af trådløse netværk og demonstrere, hvor simpelt det er at bryde det indbyggede sikkerhedssystem WEP, som findes i de fleste trådløse netværk. Alle er velkomne. Aud. 2, Institut for Matematiske Fag, bygn. 530, Ny Munkegade. Arr.: Aarhus Unix User Group.

Torsdag 27.

KL. 17. VERDEN IFØLGE OVID

Folkeuniversitetet indleder forårssæsonen med et arrangement, hvor prof. Otto Steen Due læser op af sin nye udgave af Ovids forvandlinger. Forfatteren og tegneren Ivar Gjølup taler om kunsten at oversætte og den verden, Ovid skrev sine *Metamorfoser* til - og om. Entré kr. 100,-. Antikmuseet, bygn. 414, Victor Albecks Allé, Universitetsparken. Museet er denne dag åben fra 16-19.30. Arr.: Folkeuniversitetet.

Fredag 28.

KL. 13. DISPUTATSFORSVAR

Lektor Maria Fabricius Hansen forsvaret sin doktorafhandling “The Eloquence of Appropriation: Prolegomena to an Understanding of Spolia in Early Christian Rome”. Forsvaret finder sted i i Auditorium 1, (Teologi) bygning 441.

Tirsdag 1.

KL. 19.30. IDRÆTSMEDICINEN I DANMARK

Historiske betragtninger ved Thorsten Ingemann Hansen, Center for Idræt. Desuden foredrag om danske kiropraktorer 1920-43: autoritet og autorisation ved forskningsassistent, ph.d. Søren Bak-Jensen, Medicinsk Museion, København. Steno Museet. Arr.: Jydsk Medicinhistorisk Selskab.

Fredag 4.

KL. 13. DISPUTATSFORSVAR

Lektor Jens Hartig Danielsen forsvaret sin doktorafhandling “Parellelhandel og varenes frie bevægelighed” for doktorgraden i jura. De officielle opponenter er professor, dr.jur. Peter Germer, Juridisk Institut, Aarhus Universitet og professor, dr.jur. Jens Fejø, Handelshøjskolen i København. Juridisk Auditorium, bygn. 343.

KL. 13. DISPUTATSFORSVAR

Lektor Jørgen J. Poulsen forsvaret sin afhandling: “The General Theory of Solidarity. An essay on the first principles of political behavior” for doktorgraden i statskundskab. De officielle opponenter er professor Raino Malnes, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, og professor Peter Nannestad, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Store Auditorium, Anatomi (lokale 115, bygning 232)

Mandag 7.

KL. 13.15. GRUNDTVIG OG GRUNDTVIGIANISMEN

Lektor Jørgen I. Jensen introducerer til forårets forelæsningsrække. Auditorium A 1, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Center for Grundtvigstudier.

KL. 15. JEAN MONNET LECTURE

Thorsten Borring Olesen, Jean Monnet Professor on The History of European Integration 1945- 1972. Building 324, auditorium 025. Arr.: Jean Monnet Center.

OG VINDEREN ER ...

Vinderne af de to KRONAN-cykler, der i efteråret blev udloddet blandt nye abonnenter på *CAMPUS*, blev:

Kirsten Grønberg,
Marselis Boulevard 75, 2. sal,
Århus C

og
Poul Kristensen,
Simonivej 51, Pandrup.

CAMPUS ønsker til lykke og god læselyst.

Registraturen SU-kontoret og Studiekontoret

ændrer åbningstid fra den 1. februar 2005.
Begge kontorer vil fremover være åbne for
personlige og telefoniske henvendelser
mandag-fredag 10-14

En kvinde bruger sin intelligens til at finde grunde, der underbygger hendes intuition

G.K. CHESTERSON (ENGELSK FORFATTER 1874-1936)

UG i filosofikum

Eksamen har altid været et af de faste holdepunkter i livet som universitetsstuderende. I 50'erne var den første svære prøvelse på universitetet eksamen i filosofikum. Tidligere lektor i engelsk ved Aarhus Universitet Torben Kisbye har i erindringsbogen *Almas børn* beskrevet, hvordan han trods sin elendighed udi logikken alligevel bestod med topkarakteren ug.

EKSAMENSINTUITION

Første hurdle i det akademiske ræs hed *examen philosophicum*, som ifølge anordning af 8. august 1928 kunne bestås med karaktererne “udmærket godt”, “meget godt” eller “godt”. “Godt” var skidt, og “temmelig godt”, der stod nederst på karakterskalaen, var dumpet.

Filosofiprofessoren hed Ranulf, en lille sirlig mand med guldrandede briller. Han placerede sig altid undseligt ved kanten af katederet og samlede hænderne ned foran sig som en kammersanger. Når han var rigtig tilpas, flettede han dem sammen med håndryggene mod hinanden. Jeg havde lidt ondt af Ranulf. Han havde det sure hverv år efter år at skulle gennemgå det samme stof for en flok studenter, der var ligeglade og bare skulle have det overstået, så de kunne komme videre med noget af det, de mente, de egentlig var kommet her for.

Syllogismer

Det var derfor et broget sammenrend af russer fra alle fakulteter, som mødte op hos Ranulf på de ferniserede bænke i Fællesauditorium 1 for at lagre filosofi ned. Stemningen kunne ofte være undertrykt munter på de bageste rækker. Tit kunne det minde om en vikartime i mellemskolen. “Må vi få lidt ro dernede!”

Folk var i reglen uforberedte. Jeg mødte op et par gange. Den ene gang var til en time i logik. Ranulf var ved at indvi studenterne i noget, der hed syllogismer: “Når det har regnet, er gaden våd, kan vi blive enige om det?” Ingen indsigelse fra auditoriet. “Hvis nu gaden er våd, kan vi så slutte, at det har regnet?” Ukendt som jeg var med reglerne for præmissernes gyldighed, foreslog jeg, at det kunne man da sagtens. Dette var ved Gud for simpelt.

“De kan intet som helst slutte,” svarede den lærde mand, “der kan have kørt en vandvogn.”

Mine stædige indvendinger om, at jeg anså det med vandvognen som højst usandsynligt, samt at en sådan ville væde anderledes, f.eks. ikke på fortovene, hvor vogne jo ikke må køre, så ud til at bekymre ham et øjeblik, men blev så fejtet til side som sagen uvedkommende. Og så gik man videre. “Matematikere elsker orden – Hitler elsker orden – er Hitler matematiker?” Selv om jeg var sikker på, at Hitler ikke var matematiker, men derimod maler af profession, turde jeg ikke svare nej, for sæt nu

SYLLOGISMENS MESTER. Professor Svend Ranulf fanget i sin karakteristiske positur med flettede fingre. (Foto ukendt.)

han var det alligevel, og jeg blev til grin igen for hele auditoriet.

Manuduktion for 25 kr.

Grunden til den megen sorgløshed i filosofitimerne gik op for mig senere. Der fandtes noget, der hed filosofimanuduktion, og opslagene dukkede da også op i april. Der var forskellige hold, der overgik hinanden i anprisninger af egen fortræffelighed. Jeg valgte et til 25 kr., hvor 25 procent af delta-terne havde fået ug sidste gang.

Kurset blev ledet af et makkerpar – en stud.mag., der hed Bruun, og en stud.med., hvis navn jeg har glemt. Hemmeligheden ved manuduktionsholdets succeser var, at de to kendte alle de spørgsmål, der kunne blive stillet. De vidste også, at sedlerne, man trak ved det grønne bord, var de samme år efter år, og man kunne kende syllogismernes – et sikkert ug-spørgsmål – på, at de ligesom var lidt mere slidt end de andre. Endvidere, forlød det, fandtes syllogismernes på sedler beskrevet med tre linjer og en streg mellem anden og tredje linje. Det var tit, det kunne anes gennem papiret. Og så kunne det hele være overstået på få minutter.

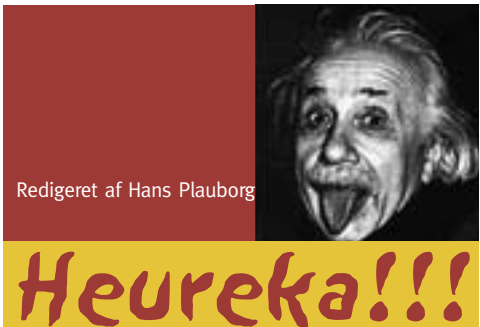
Ug i intuition

Da det blev min tur lørdag d. 23. juni (universitetet holdt ikke lukket om lørdagen dengang), præsenterede Ranulf sig Gud ske lov ikke, hvilket han havde for vane at gøre, når han sad over for eksaminander, han al-

drig havde set til sine timer. Han må have kunnet huske mig fra hin torsdag eftermiddag i efteråret, hvor jeg havde haft ham til tælling i vor lærde disput om vandvognen og den våde gade. Jeg satte mig tæt til sedlerne og ligesom snuste til dem på jagt efter en, hvor man gennem papiret kunne ane syllogismens forjættende tre linjer. Der var ingen, de så alle nye ud. Syllogismernes var selvfølgelig alle røget om formiddagen. Alle sedlerne så ud til at være beskrevet med kun et ord eller en enkelt linje. En af dem med ét ord kunne være det frygtelige spørgsmål “substans”. Fik man det, kunne man lige så godt rejse sig, undskyldte og gå. Det havde ingen nogensinde klaret, sagde man.

Jeg trak efter gentagne venlige opfordringer spørgsmålet “intuition”, som jeg klarede pænt. I dag ved jeg intet om det, kun at det er noget, man siger, kvinder har – eller havde. Det er efterhånden svært at holde sig ajour. Men dengang må jeg have vidst lidt mere om de dele. Jeg fik ug og var stolt. Første eksamen på universitetet! Svend Ranulf døde i 1953, så kom Hartnack til, og filosofikum blev en mere alvorlig sag, indtil den afskaffedes i 1971.

Torben Kisbyes erindringer Almas børn er udgivet af Universitetshistorisk Udvalg.

Slag mod hovedet holder Tintin ung

Det har altid været lidt af en gåde for videnskaben, hvordan så mange tegneseriefigurer holder sig ungdommelige over en lang årrække. Men nu lader gåden til at være løst i tilfældet Tintin.

Den frygtløse, belgiske teenager-reporter dukkede for første gang op i 1929 og holdt sig trods næsten fem årtiers begivenhedsrige eventyr formidabel frisk og rynkefri lige til sin “død” i 1976. Nu siger canadiske forskere, at det skyldes de gentagne og alvorlige slag mod hovedet, som kan have udløst mangel på væksthormon og skadet hypofysen.

I lægetidsskriftet *Canadian Medical Association Journal* skriver professor Claude Cyr fra Sherbrooke-universitetet i Quebec, at Tintin gennem de 23 stærkt populære bøger mister bevidstheden mindst 50 gange som følge af slag mod hovedet. De fleste hovedlæsioner skyldes

slag med kølle og faldulykker, men skudsår, eksplosioner, trafikulykker og bedøvelse med æter indgår også.

– Vores hypotese er, at Tintin lider af mangel på væksthormon og hypogonadotrop hypogonadisme (en defekt i hypofysen) som følge af gentagne læsioner. Det kan forklare

hans forsinkede kropsvækst og pubertet samt manglende kønsdrift, skriver professor Cyr, der slutter af med at beklage, at han ikke har haft hjernescanninger til rådighed for undersøgelsen af den populære reporter med den stadig smarte frisure.

Toiletbørste vinder pris

En amerikansk forening, hvis mål er at forhindre uretmæssige søgsmål, har uddelt prisen for det mest vanvittige advarselsskilt på et forbrugerprodukt. *The Wacky Warning Label Contest* afholdes hvert år af *The Michigan Lawsuit Abuse Watch*, og i år gik prisen til en toiletbørste, hvor teksten på advarselsskiltet lød: “Brug ikke til personlig hygiejne”.

Det var overordentlig svært at finde vinderen i den benhårde konkurrence. Andenpladsen gik til en scooter, hvor advarslen lød: “Dette produkt bevæger sig, når det bruges”, mens tredjepladsen gik til et digitalt termometer, hvor producenten havde følt sig tvunget til skrive en lap med teksten: “Når det er brugt rektalt, bør termometeret ikke anvendes oralt”.

Præsidenten for *The Michigan Lawsuit Abuse Watch*, Robert B. Dorigo Jones, beklager, at det er nødvendigt at uddele prisen.

– Advarselsskilte er et tegn på, at vores land er plaget af søgsmål. Nogle vil mene, at advarslerne gør vores tilværelse mere sikker, men desværre tyder mest på, at de blevet så lange og ligegyldige, at ingen af os læser dem – heller ikke dem, vi burde læse, siger han.